Premiul Convenţiei Europene de SF
euROcon '94

JURNALUL® S.F.

Anul IV Nr.136; 21-26 Septembrie
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 250 lei

Număr dedicat scriitorilor

JOHN BRUNNER şi ROGER ZELAZNY

Roger Zelazny
DOMN AL LUMINII

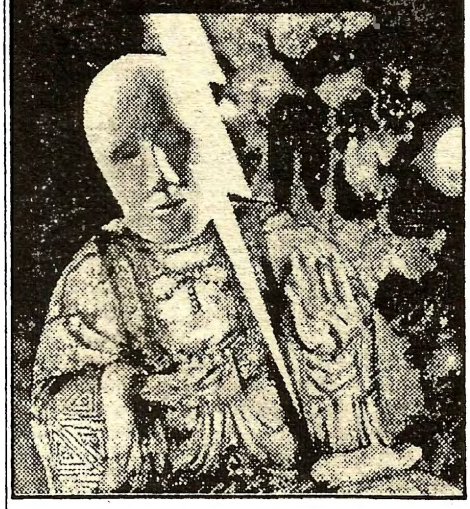

După o veşnicie, Ratri vorbi:
- Nu printr-o destăşurare firească a evenimentelor vom fi noi repuşi în drepturi sau lucrurile aşezate, Tak al Sulliţei Strălucitoare. Trebuie să ne făurim propria cale.
- Ce vrei să spui? întrebă el.
Apoi:
- Sam?
Ea încuviinţă din cap.
- El este acela. El ne este nădejdea împotriva Cerurilor, dragă Tak. Dacă poate fi rechemat, mai avem o şansă să trăim iar.
- De asta ai riscat, de asta te-ai băgat între fălcile tigrului?
- De ce altceva? Cînd nu mai există nici o speranţă veritabilă, trebuie să ne inventăm singuri una. Chiar dacă moneda este calpă, tot poate fi strecurată.
- Calpă? Nu crezi că el a fost Buddha?
Ea rise scurt.
- Sam a fost cel mai mare şarlatan dintre zei sau dintre oameni. Totodată, a fost cel mai valoros adversar pe care l-a înfruntat vreodată Trimurti. Nu te arăta atît de şocat de ceea ce-ţi spun, Arhivistule! Ştii că a furat structura doctrinei lui, calea şi realizarea, întregul veşmînt, din surse străvechi, interzise. Era o armă, nimic mai mult. Puterea îi stătea în nesinceritate. Dacă *pe el* l-am putea aduce înapoi...
- Doamnă, sfînt sau şarlatan, *a revenit*.
- Nu te juca aşa cu mine, Tak.
- Zeiţă şi Doamnă, tocmai m-am despărţit de Domnul Yama care-şi închidea maşina pentru rugăciuni, încruntîndu-se cu încruntarea lui la izbîndă.
- Încercarea s-a făcut în ciuda unor pronosticuri foarte putemice... Domnul Agni a spus cîndva că asemenea lucruri nu s-ar putea realiza.
Tak se ridică în picioare.
- Zeiţă Ratri, zise el, cine, fie el zeu sau om sau orice între una şi cealaltă, se pricepe mai bine decît Yama la asemenea lucruri?
- Nu ştiu, Tak, ce să răspund la întrebarea asta, pentru că nu există răspuns. Dar cum poţi fi sigur de faptul că ne-a prins nouă peştele în plasă?
- Pentru că el este Yama.
- Atunci, dă-mi braţul, Tak. Condu-mă iar, aşa cum ai făcut cîndva. Hai să-l vedem pe Boddhisatva dormind.
Tak îi deschise uşa, apoi o conduse în jos pe scări, către încăperile de dedesubt.
Lumina, provenind nu de la torţe, ci de la generatoarele lui Yama, umplea subterana. Patul, aranjat pe o platformă, era înconjurat din trei părţi de paravane. Cea mai mare parte a maşinăriei era, de asemenea, mascată de panouri şi de draperii. Îmbrăcaţi în robe galbene, călugări care erau de faţă se mişcau tăcuţi prin încăpere. Yama, maestru inventator, stătea în picioare la capul patului.
Cînd ei se apropiară, cîţiva dintre perfect disciplinaţii, imperturbabilii călugări scoaseră pe şoptite scurte exclamaţii. Tak se întoarse atunci către femeia de lîngă el şi se trase un pas înapoi, cu răsuflarea oprită.
Nu mai era mica matroană grăsuie cu care stătuse de vorbă. Încă o dată, se afla alături de nemuritoarea Noapte, despre care stătea scris: "Zeiţa a umplut largul spaţiului, în adîncul şi în înaltul lui. Slava ei ajungă întinericul".
O privi doar o clipă şi-şi acoperi ochii. Încă mai împrăştia în juru-i ceva din aspectul ei îndepărtat.
- Zeiţă... începu el.
- Să mergem la cel ce doarme, rosti ea. Se agită.
Înaintară către pat.
După care, pentru a fi zugrăvită pe pereţii nenumăratelor coridoare, sculptată în zidurile templelor şi pictată pe tavanele multor săli, se făptui trezirea celui cunoscut sub felurite nume, precum Mahasamatman, Kalkin, Manjusri, Siddhartha, Tathagatha, Binder, Maitreya, Iluminatul, Buddha şi Sam.

John Brunner
ZANZIBAR

PREMIILE HUGO, BRITISH SCIENCE FICTION ŞI APOLLO

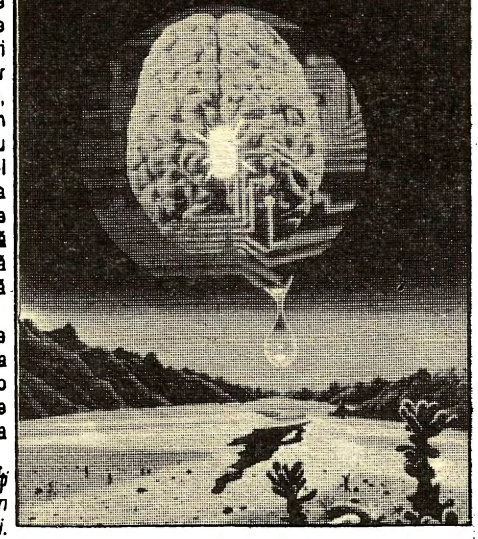

Donald se simţea ca clupit de vărsat şi se plimba de colo-colo prin apartamentul gol. Aproape că ar fi fost în stare să se bucure de revenirea Victoriei şi să se comporte de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic de cînd Norman programase legea pentru arestarea el.
Comandă prînzul la bucătăria blocului, dar de la lansarea comenzii şi pînă la venirea el foamea îi dispăru, gonită de lipsa totală de chef. Îşi puse discul pe care şi-l cumpărase de curînd şi se aşează să urmărească jocuri de culori de pe ecran în ton cu muzica. Dar numai după cîteva clipe se ridică din nou, reluîndu-şi plimbarea agitată. Nici unul din programele de televiziune pe care le trecu în revistă nu-i oferi ceva care să-i intereseze. Cu o zi sau două înainte, cineva îl convinsese să-şi la un aparat de holosculptură. Îl deschise şi începu să copieze „Sărutul" lui Rodin. Îşi opri însă mîna la mijlocul drumului şi lăsă capacul să cadă la loc cu un zgomot.
Furios pe sine însuşi, începu să se uite pe fereastră. Strălucirea Manhattan-ului era maximă în acest moment al înserării - o adevărată peşteră a lui Aladdin, plină de lumini multicolore, la fel de superbe ca stelele din inima galaxiei.
Afară toate milioanele alea de oameni... Îţi vine să te uiţi la cer şi să te întrebi care din toţi acei sori încălzesc fiinţe ca noi.
Doamne, care cînd mi-am ridicat ultima oară privirea spre bolta înstelată?
Şi dintr-o dată se îngrozi. În zilele acestea cei mai mulţi dintre oameni nu-şi părăseau casele noaptea decît în cazuri excepţionale şi atunci preferau să cheme un taxi la poartă, sau să nu se expună mai mult străzii decît presupunea traversatul pînă la celălalt trotuar. Nu era deloc periculos să călătoreşti noaptea prin oraş - sutele de mii care mai făceau aşa ceva erau o dovadă suficientă. Într-o ţară cu o populaţie de patru sute de milioane se înregistrau două sau trei incidente pe zi, şi totuşi, erau destul care se comportau ca şi cum nu ar fi putut să dea colţul fără să fie atacaţi. Exista vagabondaj, precum şi acte antisociale, scandaluri şi chiar răzmeriţe.
Dar mai era loc şi pentru oameni normali care îşi vedeau de treburile lor?
Obiceiul pusese stăpînire pe Donald pe neobservate, precum ceaţa care se îngroaşă. Încetase să mai iasă după şase sau şapte seara doar din plăcerea de a ieşi din casă. De cele mai multe ori, la sfîrşitul săptămînii avea loc o petrecere; între timp, prietenii lui Norman îl vizitau sau erau ei invitaţi la cină, sau la un concert. Iar taxiul care venea să-l ia era condus de un bărbat sau de o femeie protejaţi de sticlă antiglonţ, portierele maşinii putînd fi deschise doar de la comanda de pe bord, iar tîngă duza pentru aer condiţionat era un bileţel care anunţa că instalarea cilindrilor cu gaz paralizant fusese aprobată de Primărie.
Din cauza mişcării line şi a liniştii absolute din interior semăna cu un tanc şi îţi alimenta sentimentul că pleci pe un cîmp de luptă.
Ce mai ştiu eu, de fapt, despre oameni?
Se simţi iar încolţit de spaima din timpul prînzului şi îi încercă o nevoie disperată de a vorbi cu cineva cărula să-i dovedească faptul că în lume mai existau şi oameni adevăraţi, nu numai marionete acţionate de sfori. Se apropie de telefon. Dar faptul de a fi discutat cu o imagine pe un ecran nu-l putea fi de ajutor. Voia să vadă şi să audă oameni străini, şi să fie sigur că aceştia nu depind cu nimic de el.
Se îndreptă cu respiraţia grea spre uşa apartamentului. Se opri în prag şi se întoarse în dormitor, unde deschise un sertar aflat la fundul unui dulap încastrat în zid. Sub un teanc de cămăşi din hîrtie găsi ceea ce căuta: un Jettigun, pistol care putea fi încărcat cu gaz, produs de GT sub licenţă Japanese Industries din Tokio, şi un Karatand.
Se întrebă dacă să-l ia, examinîndu-l plin de curiozitate înainte de a se fi hotărît, pentru că nu se uitase niciodată la el din ziua în care şi-l cumpărase. Avea forma unei mănuşi fără degete, făcută dintr-un material plastic sensibil, cu o grosime de un sfert de inci. Strîns, tras pe, sau de pe mînă, continua să fie flexibil şi la fel de moale ca pielea de mînuşă. Lovit de o suprafaţă dură, totul suferea o transformare miraculoasă , şi în timp ce în interior rămînea moale ca o pernă care preîntîmpină vînătăile, partea din afară devenea rigidă ca metalul.
Şi-l trase pe mînă, după care izbi cu pumnul în perete. Urmă o bufnitură puternică, dublată de durerea din braţ şi din umăr, dar Karatandul se comportă aşa cum era prevăzut. Trecură cîteva secunde pînă reuşi să-şi întindă degetele, învingînd rezistenţa materialului.
În cutia în care îl cumpărase se afla o listă cu toate posibilităţile de folosire: la modul dur, aşa cum procedase el prin plasarea unui pumn, sau mult mai delicat, folosind muchia palmei. Citi indicaţiile de folosire cu o atenţie concentrată, pînă cînd descoperi că se comporta exact cum nu şi-ar fi dorit - de parcă ar fi plecat în misiune în teritoriul inamic. Îşi scoase Karatandul de pe mînă şi îl puse în buzunar, alături de Jettigun.
Mă simt exact ca şi cum chiar în clipa asta ar suna telefonul şi pe ecran ar apărea chipul Colonelului care mi-ar cere să-i raportez.
Dar aşa ceva nu se poate. Pentru că dacă o simplă ieşire la ora asta îmi poate da asemenea bătăi de cap, faptul de a fi activat m-ar rupe în mii de bucăţele.
Încuie uşa cu cea mai mare atenţie şi se îndreptă spre lift.

În curînd la editura Nemira

JURNALUL® SF

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL
Editat de S.C. JURNALUL S.A

JURNALUL SF este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128. ABONAMENTELE se pot face la orice centru RODIPET. Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1.

COLECTIVUL DE REDACȚIE :

Adrian BĂNUȚĂ
(REDACTOR ȘEF)

Număr realizat de:
Nicolae C. ARITON,
Ionuț BĂNUȚĂ,
Remus CERNEA,
Mihail GRĂMESCU,
Isabela ION,
Cristian IONESCU,
Liviu RADU,
Don SIMON,
Cătălin TENIȚĂ,
Florin Mircea TUDOR.
(REDACTORI)

ADRESA REDACȚIEI:
Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector I, București
Tel. 2107136, 2109366, 2109946

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR INFORMATIVE REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată
Adrian și Ionuț BĂNUȚĂ

Culegere:
Ruxandra ROGOJINARU

Corectură:
Cătălin TENIȚĂ
Montaj offset:
Georgiana DUCMAN
Mariana SEBE
Silvana GREERE

PREMIILE CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1993 - PLOIEȘTI
CONVENȚIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIȘOARA
GEOVALY SRL - BUCUREȘTI (activitate promoțională)
CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

Tipărul executat la INTACT

L-am cunoscut pe John Brunner la primul Eurocon, la Triest, în 1971, cînd era marea glorie europeană, reușise un Hugo, cu *Stand on Zanzibar*, și avea toată lumea la picioare. *(John domina, așa cum spun francezii, cu umerii și torsul, întreaga adunare.)*

John rămîne în felia asta culturală cu trei mari romane *Stand on Zanzibar('68), The Squares Of The City('65), Telepatul('65). Stand on Zanzibar* este o mixtură de cuvinte juxtapuse *-în care se va vorbi cîndva*, spune John - care descrie o lume în care violența a atins apogeul. Este o operă vizionară: inventează PC-urile, inventează terorismul. Este o carte dură, dar cu un final plin de speranță, fiindcă, la sfîrșit, un trib sălbatic, reușește să rămînă sălbatic. Și expedițiile pe care civilizația de început de secol XXI le fac nu au nici o finalitate pentru că băștinașii secretă ceva cu care înmoaie inimile dușmanilor. În *Telepatul*, o carte mult mai simplu construită, John anticipează terorismul în Irlanda. Lucru care se va petrece abia 10 ani mai tîrziu. Terorismul și războaiele civile sînt rezolvate de John prin apariția telepaților. Este una dintre cele mai optimiste cărți pe care le-am citit pentru că personajul principal, un handicapat, sluțit și la minte din pricina războiului, se transformă încetul cu încetul, pe măsură ce se apropie de societatea care-l iubește. Nu forma lui exterioară contează, ci cît de frumos este înăuntru. *The Squares Of The City*, este o stranie poveste, este un roman politic. Acțiunea se petrece într-o țară din America Latină. Practic e vorba de o manevră deosebit de abilă prin care ofițerii, regina, turele și pînă la urmă pionii, sînt manipulați pentru ca societatea să meargă înainte în folosul a numai cîtorva oameni.

Deși era un mare scriitor și un domn din toate punctele de vedere, așa cum spunea Silverberg, un amestec de: alegeri proaste, lipsă de noroc și hotărîri proaste pe care le-a luat a făcut ca după 1970 John Brunner să cadă în uitare.

Pe Zelazny nu l-am cunoscut, era de pe altă planetă (America). I-am citit în schimb o carte ululitoare: Lord of The Light, care este și ea mai bună carte a lui. Roger are capacitatea de a schimba planuri, de a crea personaje care se mișcă, care au substanță. (Și la John Brunner personajele au carne și oase.) Asta este foarte important și rar în lumea SF-ului, unde tendința este de a scrie vast-voit-în sau asimovian, de a vîri foarte multă aventură.

O să-l găsiți întotdeauna în orice mare librărie a lumii, unde science fiction-ul înseamnă întotdeauna un perete întreg, și cărțile sînt așezate de la A la Z. Și toate încep cu Asimov și Brunner și se termină cu Zelazny.

ALEXANDRU MIRONOV

Pe Roger Zelazny l-am întîlnit o singură dată la Brighton în aprilie 1984; era oaspete de onoare al TriaCon, manifestare complexă care îmbinunchea în sălile marelui hotel Metropole: *Convenția Britanică, Eurocon-ul și Adunarea Generală a World SF.*

Ne-a făcut cunoștință prietenul nostru comun Forrest Ackerman.

După ce Roger și-a rostit discursul am stat de vorbă într-un salon cu fotolii de piele și plante ornamentale—și în decor victorian.

A fost o discuție animată la care au participat, pe cît îmi amintesc, Fred Pohl, John Brunner, Josef Nesvadba, Pierre Barbet și Joe Haldeman.

Autorul splendidelor romane: Domn al luminii, Nemuritorul, Insula Morților, se dovedea a fi un remarcabil teoretician.

Vă veți convinge citind textul discursului pe care l-am păstrat.

ION HOBANA

DISCURSUL LUI ROGER ZELAZNY
invitatul de onoare al SeaCon 1984

Nu știu sigur dacă sînt un scriitor de SF sau de fantastic. Cea mai mare parte a SF-ului scris de mine conține un element fantastic și *viceversa*. Acest lucru riscă să-l agaseze pe puriștii care-și închipuie, poate, că stric o poveste SF încorporîndu-i neclarități sau că violez puritatea fantasticului făcînd minunile prea conformabile prezumțiilor raționale.

Poate că e adevărat, cel puțin în parte. Deci vreau să vă explic de ce lucrez așa și ce reprezintă pentru mine natura hibridă a atîtora dintre lucrările mele.

Cînd eram elev am început să citesc mitologie - și foarte multă. După aceea am descoperit poveștile populare, poveștile cu zîne, călătoriile fantastice... Doar mult mai tîrziu (aveam 11 ani) am citit, pentru prima dată, o nuvelă SF.

Destul de recent am realizat că această secvență de lectură era paralelă, foarte îndeaproape, evoluției lucrurilor. Mai întîi era fantasticul, cu rădăcinile sale din sistemele religioase primitive - mitologia - și literatura epică. Versiuni mai mult sau mai puțin diluate ale acestor idei rezistau ascendenței creștinismului împrumutînd forma legendelor, folclorului, poveștilor cu zîne. Mai tîrziu au apărut călătoriile fantastice, utopiile. În sfîrșit, odată cu revoluția industrială supranaturalul a fost depășit datorită explicațiilor științifice, grație lui Mary Shelley, Jules Verne, H.G. Wells. Într-adevăr citisem într-o corectă ordine cronologică.

Astăzi, cred că acest lucru a influențat decisiv întregul mod în care abordez exploatarea fabulosului în literatură. Primele scrieri de acest gen antrenau multe speculații asupra unei mici baze pozitive puțin solide. Era vorba de multe conjuncturi și justificări supranaturale. Acceptam aceste lucruri ca toți cellalți copii - fără să critic. Singurul meu criteriu era: povestea m-a amuzat într-adevăr? Față de descoperirea SF-ului, mă aflam în sediul reflecției. Începeam să respect rațiunea. Am început chiar să citesc cărți ce abordau știința. S-ar putea spune, chiar, că ontologia mea îmi recapitula filogenia.

N-am scăpat niciodată afecțiunii mele pentru aceste forme, pentru că ansamblul lor mi-a colorat felul de a gîndi. Pe plan emoțional, fac cu greu distincția dintre SF și fantastic pentru că, după părerea mea, ele sînt zone diferite ale acelelași continuități. Totuși, pe plan intelectual, înțeleg că dacă elementele fabulației antrenează supranaturalul sau rămîn, pur și simplu, inexplicate din punctul de vedere al legilor naturii (așa cum sînt înțelese de o persoană inteligentă) această poveste trebuie să fie numită fantastică. Dacă fabulosul este explicat sau dacă este prezentat ca și cum ar putea fi explicat în cadrul actual al cunoașterii (sau al unei extensii a sa) înțeleg cum poate o astfel de poveste să fie încadrată în SF.

Roger Zelazny primind primul său Hugo de la Asimov-Tricon '86

În timp ce scriu, totuși, de obicei nu am nici un fel de preferință pentru o astfel de încadrare facilă. După părerea mea ficțiunea ar trebui să ofere o oglindă realității. Mărturisesc că, referitor la fantastic și la SF, ficțiunea este o oglindă deformantă deși ar trebui să reprezinte tot ceea ce se găsește în fața sa. O oglindă deformantă posedă o trăsătură neobișnuită: poate să îngroașe acele elemente ale realității pe care scriitorul le vrea accentuate - fenomen abordat de satira clasică. Deci lumile SF-ului și ale fantasticului sînt moduri speciale necesare discuțiilor despre lumea prezentă. Iată unul din motivele pentru care mă amuz atît de bine scriind. În schimb, acest fel de a acționa îmi permite să tratez o enormă diversitate de personaje.

De asemenea nu-mi place să-mi categorisesc scrierile: asta este SF, ailaltă fantastică. Mai mult, mă tem că ar deveni nociv pentru mine, în cadrul actului creator, să las să se caște o astfel de fisură. Conform lui John Pfeiffer, autorul cărții Creierul uman: "În craniul vostru există un întreg univers, un model redus al mediului în care trăiți bazat pe toate experiențele adunate în timpul vieții". În mod firesc un asemenea model este limitat de întinderea percepțiilor și a naturii experiențelor subiectului. Modelul meu tratează literatura fabulosului ca pe un ansamblu și se concentrează mai ales asupra naturii reflective a suportului acestela. Există cîteva avantaje și, presupun, cîteva inconveniente.

Lumea despre care scriu, căreia-i prezint oglinda deformantă nu este lumea reală în nici un sens fundamental; nu este decît versiunea mea, limitată și personală. Deci, chiar dacă încerc să o fac cît mai completă, există lacune, regiuni obscure, mărturii ale ignoranței mele.

Posedăm cu toţii aceste lacune, pe undeva, pentru că sîntem, cu toţii, oameni. Ele fac parte din condiţia umană pentru că intră în alcătuirea fiecăruia dintre spirite - Tenebrele lui Jung, dacă vreţi, sau adresele neocupate din memoria ordinatorului personal, dacă preferaţi.

Care este legătura dintre acestea şi fabulos-fantastic şi SF? Eu presupun că SF-ul, raţional, cvasirealist, apare din zonele bine luminate, bine ordonate, ale universurilor noastre personale. Din contră, fantasticul, conform tradiţiei sale istorice, îşi are rădăcinile în zonele obscure. Aud cumva voci care mă întreabă dacă doresc să afirm că fantasticul apare din ignoranţă, iar SF-ul din raţiune? Într-un anume sens e adevărat, în altul, nu. Îl citez pe Edith Hamilton: "... Probabil, niciodată nu s-a văzut o generaţie mai bine educată decît aceea care a inaugurat căderea Atenei." Totuşi, aceiaşi greci ne-au lăsat mitologia clasică în forma ei cea mai puternică şi mai evoluată.

Da, fantasticul îşi alege premisele din necunoscut, dar le supune aceloraşi procedee logice utilizate de un povestitor oarecare în timpul elaborării unei poveşti. Istoria se poate desfăşura foarte bine într-un mod extrem de clar şi de convingător.

Nu afirm că zonele crepusculare reprezintă lucruri incognoscibile: nu mai mult decît ceea ce rămîne necunoscut spiritului autorului. Posedăm cu toţii astfel de zone în propriile modele ale lumii; mă îndoiesc ca doi scriitori să le aibă asemănătoare. Şi cred că generalizarea şi reprezentarea lor în literatură este baza fantasticului.

Totuşi, aş dori să mai avansez cu un pas. Nu pot nega reuşita unei povestiri bune pur fantastică sau pur SF în funcţie de distincţiile pe care le observ. Am arătat deja că, lucrînd, nu obişnuiesc să gîndesc. Scriind o povestire destul de lungă, estetica personală mă obligă să caut o stare completă, să indic - cel puţin - tot ceea ce găsesc semnificant în această versiune a realităţii. În consecinţă, operele mele reflectă la fel de bine zonele crepusculare ca şi zonele luminate; ele cuprind cîteva elemente ambigue sau inexplicate printre acelea care urmează regulile. Altfel spus, îmi împletesc fantasticul cu SF-ul. La fel de bine se poate spune că scriu "science fantasy" care este - după unii - un gen bastard. Şi eu ce sînt, dacă e adevărat?

În primul meu roman Nemuritorul, am urmat acest drum lăsînd neexplicate unele lucruri, pretabile unor interpretări multiple. Am făcut la fel şi în cel de-al doilea meu roman, Stăpînul viselor, dar acolo zonele crepusculare se aflau mai cu seamă în psihicul uman decît printre evenimente. Religia pei'ană şi influenţele sale asupra naratorului meu, Francis Sandow, sînt prezentate într-un alt roman al meu: Insula morţilor. În Domnul luminii, am scris un roman sau de SF, sau de fantastic cu o nuanţare extrem de subtilă. Etcetera, pînă la ultimul meu roman, Ochiul pisicii, al cărui ultim sfert poate fi privit fie ca fantastic, fie ca o halucinaţie: fiecare după cum doreşte. Scriu aşa pentru că aşa trebuie să fac, pentru că o părticică din mine, care doreşte să rămînă cinstită se simte forţată să indice în acest fel că nu ştiu totul şi că ignoranţa mea, de asemenea, trebuie să se manifeste în universurile pe care le creez.

Cu puţin timp în urmă mă întrebam unde mă situa acest lucru în cadrul tradiţiei americane a fabulosului. Am început s-o trec în revistă şi am prins un fir. Noi, americanii, am făcut totul de-a-ndoaselea. Literatura noastră fantastică îşi are începuturile în revistele "pulp" ale anilor '20. În timpul anilor '30 ea a împrumutat mult de la alte specii ale povestirii de aventuri. Era un fel de arheo-SF, impulsionîndu-le pe toate celelalte.

Şi în timpul anilor '40? Era epoca SF-ului hard, al cărui erou - pentru a-l cita pe Kingsley Amis - sînt ideile. Asimov şi Heinlein, mai ales, pot servi ca exemple. Ideea, avîndu-şi originea în ştiinţă, domina naraţiunea. La prima vedere, nu trebuie să pară straniu că SF-ul american a debutat cu ultima fază a evoluţiei istorice a naraţiunii fabuloase, această formă care trebuise să aştepte ştiinţa şi tehnologia. Dar după aceea...?

În anii '50, după falimentul atîtor reviste şi migraţia SF-ului spre librării (ceea ce a antrenat o eliberare de restricţiile revistelor), se observă o reorientare spre politică şi sociologie. Mă gîndesc la Edward Bellamy şi Fred Pohl. Mă gîndesc la Thomas More şi Mack Reynolds. Mă gîndesc la Nietzsche şi la cîteva dintre studiile lui Freud (imposibil de clasificat altfel decît ca fiind fantastice) şi la Phil Farmer. Mergînd şi mai departe, pînă la genul pastoral, mă gîndesc şi la Ray Bradbury şi Clifford Simak.

Avansînd - dacă acesta este cuvîntul potrivit - pînă la lucrările experimentale ale anilor '60, îmi amintesc de Carmina Burana, Minnesinger-ii, literatura lirică a evului unei epoci chiar mai revolute.

Şi 1970? S-a înregistrat un reviriment al fantasticului - trilogii groase, povestind minunile înfăptuite de războinici şi vrăjitori - fenomen care continuă şi în zilele noastre şi care a devenit pentru unii un fel de Sciere Sfîntă... fantasy.

Literatura fantastică americană pare să fi recapitulat filogenia în marşarier. Iată-ne în sfîrşit la început - acolo unde am intrat eu. Citind cea mai mare parte a povestirilor actuale, am o impresie de "deja-vu" - îmi ajung din urmă trecutul pierdut. Şi iată recompensele, s-ar putea spune, de a-ţi putea alege propriile exemplare. E adevărat. Pot cita numeroase excepţii pentru fiecare generalizare pe care am făcut-o. Totuşi cred că ceea ce-am propus rămîne valabil; altfel, nici măcar n-aş fi schiţat această tendinţă nici măcar în acest mod impresionist. Deci, sînt încîntat să citesc ceea ce spune Robert Silverberg în Amazing Stories din noiembrie trecut: astăzi, cea mai mare parte dintre candidaţii la premiul Nebula nu corespund deloc "principiului demodat că o povestire Sf trebuie să fie construită în jurul unei idei ştiinţifice (în sensul cel mai larg) şi examinînd această idee să ajungi la o concluzie nouă, pasionantă şi intelectuală." Sînt asigurat.

Încotro o apucăm? Eu văd trei posibilităţi. Putem recurge la arheo-SF şi să scriem poveşti de aventuri, ca studiourile Hollywood. Putem să ne reîncepem avansarea pentru a-i ajunge din urmă pe Wells spre sfîrşitul secolului. Sau putem lupta pentru a crea o sinteză - un fel de SF care să reunească naraţiunea bună, sensibilitatea tehnologică a anilor '40, preocupările sociale ale anilor '50 şi ameliorarea stilului şi caracterizarea anilor '60.

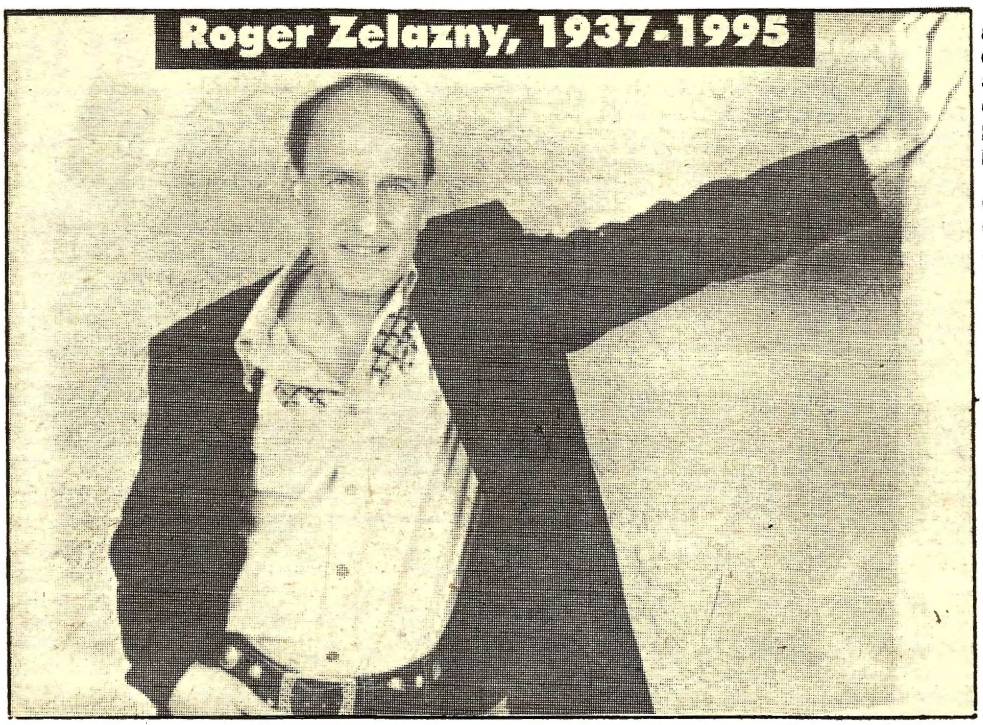

Iată cele trei posibilităţi. O alta, mai puţin probabilă, ar fi de a o alege pe ultima şi de a încorpora experienţele anilor '70, poate culmea fantasticului de cînd strămoşii noştri au renunţat să mai arunce cu pietre în mastodonţi. Altfel spus, să utilizăm toată experienţa precedentă cu vagi urme de crepuscul, pe ici, pe colo, pentru a creşte savoarea, dar fără a împieta asupra ingredientelor principale.

După toate probabilităţile îmi iau dorinţele drept realitate. Poate doresc să refac genul după propria mea imagine (sau imaginea deformată a imaginii mele): cucerirea bunului gust prin egoism. La urma urmei, ceea ce-mi place cel mai mult la fantastic e diversitatea lui. N-am nici o intenţie de a prezice ceva. Asta nu e meseria mea.

Traducere Ionuţ BĂNUŢĂ

GEORGE R.R. MARTIN

Domnul Luminii

A fost un poet, la începuturi, la sfîrşit, întotdeauna. Cuvintele sale cîntau.

A fost un povestitor fără pereche. A născocit cele mai colorate, mai exotice şi mai memorabile lumi pe care le-a văzut vreodată genul nostru.

Dar înainte de toate, voi ţine minte personajele sale. Corwin din Amber şi fraţii săi. Charles Render, stăpînul viselor. Adormitul, Croyd Crenson, care n-a învăţat niciodată algebra. Fred Cassidy urcînd pe acoperişurile sale. Conrad. Dilvish cel Blestemat. Francis Sandow. Billy Blackhorse Singer. Jarry Dark. Jack al Umbrelor. Snuff.

Şi Sam. Mai ales el. „Adepţii lui îi numiseră Mahasamatman şi au spus că era zeu. Oricum, el prefera să lase deoparte Maha - şi de - atman şi să-şi spună Sam. Nu pretinse niciîncînd că este zeu. Dar după aceea, nu spuse nici că n-ar fi."

Lord of Light a fost prima carte de Zelazny pe care am citit-o. Eram la colegiu pe atunci, un cititor cu stare vechi de plată care visa să scrie şi el într-o bună zi. Fusesem înţărcat cu Andre Norton, îmi schimbasem dinţii pe romanele juvenile ale lui Heinlein, supravieţuisem liceului cu ajutorul lui H.P. Lovecraft, Isaac Asimov, „Doc" Smith, Theodore Sturgeon şi J.R.R. Tolkien. Nu auzisem niciodată de tipul ăsta, Zelazny. Însă cînd am citit acele cuvinte pentru prima oară, am fost străbătut de un fior şi am simţit că SF-ul nu va fi niciodată la fel. Aşa s-a întîmplat. Precum puţini scriitori dinaintea sa, Roger şi-a lăsat amprenta asupra genului.

După *Lord of Light*, am citit fiecare cuvînt de al lui pe care am putut pune mîna. „He Who Shapes", „And Call Me Conrad...", „A Rose for Ecclesiastes", *Isle of the Dead*, „The Doors Of His Face, The Lamps of His Mouth", *Creatures of Light and Darkness* şi toate celelalte. Am ştiut că descoperisem un scriitor pe cinste în gagiul ăsta cu nume ciudat, imposibil de uitat. N-am visat niciodată că, ani mai tîrziu, aveam să găsesc în Roger şi un prieten adevărat.

L-am întîlnit pe Roger de cîteva ori la mijlocul anilor '70: la un atelier literar, la convenţii, la banchetele Nebula. Pe atunci, reuşisem să vînd cîteva din lucrările mele. Am fost surprins şi emoţionat cînd am descoperit că Roger cunoştea opera mea.

Era un om timid, care se înroşea, întotdeauna amabil, adesea amuzant, însă retras. Nu pot spune că l-am cunoscut bine pînă la sfîrşitul lui 1979, cînd m-am mutat la Santa Fé, chiar după

divorţ, aproape falit, şi absolut singur.

Roger era singura persoană din oraş pe care o cunoşteam, şi nici pe el foarte bine. Eram colegi şi cunoştinţe de la convenţii, nimic mai mult, însă din felul în care m-a tratat, ai fi crezut că fusesem cei mai apropiaţi prieteni de ani întregi. Împreună am împărţit breakfasturi, prînzuri şi discuţii nesfîrşite. M-a dus cu maşina la Albuquerque pentru a lua parte la dejunul scriitorilor din prima vineri a fiecărei luni. Cînd o librărie din localitate l-a solicitat să dea autografe, s-a asigurat că şi eu eram invitat în aceeaşi calitate. M-a luat cu el la petreceri şi la degustări de vinuri şi m-a rugat chiar să petrec *Ziua Recunoştinţei* şi *Crăciunul* cu familia lui.

Dacă trebuia să zbor la o convenţie, traversa tot oraşul cu maşina pentru a ajunge la mine ca să-mi ridice corespondenţă şi să-mi ude plantele. Iar la sfîrşitul primului meu an de şedere în Santa Fé, cînd banii mi s-au epuizat aproape complet, mi-a oferit un împrumut ca să o scot la capăt pînă ce reuşeam să termin *Fevre Dream*.

Nu era vorba doar de mine. Şi pentru alţii a făcut la fel, uneori şi mai mult. Roger a fost cel mai amabil şi mai generos om pe care l-am cunoscut vreodată. Era o companie excelentă. Adesea tăcut, însă întotdeauna interesant. Uneori părea că citise absolut toate cărţile tipărite vreodată. Ştia cîteva lucruri despre orice, şi orice despre cîteva lucruri, însă niciodată nu şi-a folosit cunoştinţele pentru a impresiona sau pentru a intimida. Într-o epocă cînd toţi sînt specialişti, Roger era ultimul *Om al Renaşterii*, fascinat de lume şi de tot ce există în ea, capabil de a discuta despre Doc Savage şi Proust cu aceeaşi calificare şi entuziasm.

Cei care l-au văzut doar de la distanţă aveau uneori impresia că Roger era serios, grav, demn; nici nu pot să visez cît de amuzant putea să fie acel om. Niciunul dintre cei care au audiat *Discursul asupra Efectului Găinii de la Bubonicon* nu-l vor uita vreodată. Fanii Wild Cards încă rînjesc cînd îşi aduc aminte de Croyd şi de alienul în putrefacţie. În ultimul an al existenţei lui Roger, Jane Lindskold l-a învăţat cititul pe roluri, iar el a acceptat acest lucru cu încîntarea unui băieţel, poznaş şi oricînd inventiv. Întotdeauna îi voi îndrăgi şi pe acei oameni, chiar dacă doar cîţiva dintre noi au fost suficient de norocoşi pentru a-l cunoaşte. Poetul-războinic chinez al său, declamînd cu voce tunătoare poeme proaste în vreme ce merge pe un nesfîrşit drum noroit. Căpitanul său de astronavă explicînd solemn evoluţia şi etica unui alien care devine din ce în ce mai zăpăcit. Şi petrolistul dur de la Oklahoma Crude, mestecînd tutun şi spunînd glume cu piraţi spaţiali şi muşchetari în acelaşi fel.

Acum cîteva luni, cînd Howard Waldrop trecea prin Santa Fé am dat o petrecere. Howard a sfîrşit prin a se tolăni pe podea, în vreme ce Roger citea o comedie muzicală pe care tocmai o scrisese, despre Moarte şi fiul ei zeu.

Roger a cîntat toate părţile, le-a îngînat într-un fel, un pic cam fals poate... bine, în regulă, poate ceva mai mult decît un pic. Unul cîte unul, ceilalţi musafiri şi-au întrerupt conversaţiile şi au venit să-l audă cîntînd şi cîntînd, pînă ce întreaga petrecere s-a adunat în jurul picioarelor lui Roger.

La sfîrşit, pe fiecare chip era cîte un zîmbet.

În momentele acelea el însuşi se lupta cu Moartea, chiar dacă numai Jane ştia. Şi asta îi stătea în fire lui Roger, să-şi ţină durerile pentru sine, să ia frica şi să plăsmulască din ea artă, să transforme boala şi moartea într-un cîntec, o poveste sau o cameră plină de zîmbete.

„Priveşte însă în jurul tău...", scria el în *Lord of Light*. „Moartea şi Lumina sînt pretutindeni, întotdeauna, şi ele încep, sfîrşesc, se luptă şi iau parte la Visul Celui fără de Nume care este lumea, cuvinte arzînde în Samsara, poate pentru a crea un lucru de rară frumuseţe."

Brian Aldiss şi Roger Zelazny la Unicon IV, Melbourne, Australia, 1978

L-am întîlnit pe Roger Zelazny numai de trei ori. Prima dată – la New York, în urmă cu cîţiva ani, cînd agentul nostru, Kirby McCauley, ne-a adus pe amîndoi în acelaşi loc cu ideea de a face un proiect de roman împreună. Roger şi cu mine am început imediat. Era sclipitor, ascuţit la minte, rapid, plin de entuziasm. Am găsit repede o idee şi am început s-o exploatăm împreună. După ce ne-am întors la casele noastre, el în Santa Fé, iar eu în Portland, am continuat să lucrăm prin telefon şi am schiţat povestea noastră, care a devenit Bring Me the Head of Prince Charming. Apoi au urmat alte două romane. În anii următori ne-am mai întîlnit de două ori la convenţii. Îmi plăcea la nebunie să discut cu Roger. Era lute, erudit, amabil şi amuzant. Îţi găsea soluţia la o problemă imediat. Am avut multe lucruri care ne interesau pe amîndoi. Întotdeauna mi-am dorit să locuim mai aproape unul de celălălt, deoarece sînt sigur că am fi petrecut o groază de timp împreună. Din păcate, n-a fost să fie. Nici nu-mi trecea prin gînd că are probleme de sănătate. Am fost şocat şi întristat, atît de întristat că nu se poate spune în cuvinte, cînd Harlan Ellison m-a sunat şi mi-a spus de moarte lui Roger. Roger a fost unul dintre cele mai mari talente pe care l-a dat domeniul nostru, un glas unic şi pătrunzător. Va lipsi sincer.

Robert Sheckley

Bineînţeles, a scris foarte mult science fiction magnific, de neuitat, însă aşa au făcut şi prietenii mei încă deplînşi X, Y şi Z, şi totuşi moartea lor n-a avut efectul devastator al celei a lui Roger. În primul rînd, a venit atît de curînd. 58 de ani nu este o vîrstă potrivită pentru a muri – îndeosebi cînd eşti aşa de plin de tinereţe, vigoare, viaţă şi energie creativă precum încă era Roger. Însă îi plîng şi pentru că era un om atît de drăguţ şi absolut adorabil. L-am cunoscut aproape 30 de ani, şi sperasem să-l cunosc încă alţi 30, acum însă asta nu se va mai întîmpla. În toate acele trei decenii, nu l-am auzit vreodată să rostească vreun cuvînt de rău despre cineva. (De asemeni, n-am auzit pe cineva să rostească vreun cuvînt de rău despre *el*.) Era un om cu răbdare enormă, umor fin şi bunăvoinţă, ca atunci cînd de obicei punctualul Robert Silverberg s-a arătat cu o oră mai tîrziu la un prînz cu el, după două amînări, de fiecare dată dintr-un motiv caraghios. A fost un om vesel în toate sensurile cuvîntului, un om pe care merita să-l cunoşti.

Aşadar îmi va lipsi cel care a scris „A Rose for Ecclesiastes", „...and Call Me Conrad" şi toate celelalte poveştiri minunate, bineînţeles. Nu vom afla niciodată ce capodopere de inventivitate era pe cale Roger să scoată din mintea sa fertilă. Însă mai presus de toate, îmi va lipsi prietenul meu Roger. Dacă trăieşti suficient de mult, vei vedea murind o mulţime dintre prietenii tăi, şi vei ajunge să te aştepţi la asta după o vreme, chiar dacă nu te vei obişnui niciodată cu frecvenţa şi inevitabilitatea pierderilor. Aceasta, totuşi, este una deosebit de greu de acceptat.

Robert Silverberg

Gay şi cu mine am făcut cunoştinţă cu Roger acum mai bine de 30 de ani, înainte de „He Who Shapes" şi „...and Call Me Conrad", la o petrecere dată la locuinţă lui Peggy Rae şi Bob Pavlat din preajma Washingtonului. Era penibil de timid, se bîlbîia şi primea mai multă atenţie decît vola. Am sfîrşit prin a ne ascunde afară amîndoi, în tufele de trandafiri ale lui Peggy Rae, trecînd o sticlă de vin de la unul la celălălt.

Ultima dată cînd am vorbit cu el a fost cînd l-am dat telefon de la muzeul de artă din Santa Fé. N-a putut să se întîlnească cu noi deoarece avea probleme cu gîtul, care bănuiesc că erau datorate chimioterapiei, însă îşi făcea planuri mari pentru piesa pe care o punea în scenă şi pentru alte proiecte.

Ca şi cellalţi, eu şi Gay am socotit că Roger era plin de energie şi entuziasm în ultimii doi ani. Anul trecut eram cu el la Fort Lauderdale cînd a dat citire unei lucrări care a uimit auditoriul prin puterea sa bizară – tipul acesta care, cînd l-am cunoscut prima dată, nu putea spune bună-ziua fără să roşească.

După ce a murit, am recitit "A Rose for Ecclesiastes", proză pe care tocmai o scrisese cînd ne-am cunoscut. În ea, poetul Gallinger îi citează pe Rilke:

...E straniu să nu mai populezi Pămîntul,
să nu mai existe obiceiuri cu greu dobîndite,
să tălmăceşti trandafirii...

Iar Gallinger spune:

Nu! Nu tălmăci niciodată trandafirii! Nu. Mirosse-i, culege-i, bucură-te de ei. Trăieşte clipa! Ţine-te de ea. Dar nu-i pune pe zei să explice. Atît de repede se scutură frunzele, vîntul le suflă...

Lui Roger nu i-a fost niciodată frică de sentiment, de poezie sau de intensitate. Cît de mult ne va lipsi.

Joe Haldeman

L-am întîlnit pentru prima dată pe Roger Zelazny cînd a fost Oaspete de Onoare la o convenţie din 1979. Eram doar un admirator şi l-am vorbit pe scurt despre *Doorways In the Sand* . Roger era cordial şi prietenos. Îi stătea în fire să vorbească deschis cu admiratorii săi, fără să se arate deloc nerăbdător.

Nu l-am mai întîlnit pe Roger pînă în

1982, iar atunci împrejurările au fost total diferite, chiar unice. Îmi acordase permisiunea de a-l intervieva la domiciliul său pentru o carte de critică despre el pe tocmai care o scriam. Am petrecut cinci zile împreună, cîte două ore pe zi, discutînd despre toate lucrările sale majore. Mi-a răspuns la întrebări cu o amabilitate absolută, chiar dacă multe dintre ele erau foarte complexe. Deşi cu siguranţă ar fi putut, nu mi-a spus niciodată ceva de genul „Aş prefera să nu răspund la întrebarea asta." Răbdarea şi curtenia sa erau foarte evidente.

În calitate de profesor de engleză, m-au interesat întotdeauna autorii cărţilor, am dorit întotdeuna să ştiu cît de apropiaţi sînt de personajele pe care le creează. În studiile mele despre romanele şi povestirile lui Roger, n-am putut să nu remarc părţile din personalitatea lui oglindite în lucrările sale de beletristică. Roger însuşi se juca cu cititorul pentru a-i arăta personaje fictive avînd această dimensiune suplimentară. La un moment dat, în *The Hand of Oberon*, Prinţul Corwin vorbeşte cu un paznic în închisoarea castelului, ce străjuieşte calea spre Model:

„Bună seara, Lord Corwin", glăsuieşte arătarea slabă, cadaverică care se odihneşte sprijinită de un raft, fumînd din pipă şi rînjind.

„Bună seara, Roger. Cum merg lucrurile în lumea de jos?"

„Un şobolan, un liliac, un păianjen. Altceva, nimic Liniştе."

„Îţi place slujba asta?"

El încuviinţă.

„Scriu o poveste de dragoste psihologică punctată cu elemente morbide şi de horror. La aceste părţi lucrez aici, jos."

Cînd l-am întrebat pe Roger despre asta într-un al doilea interviu, în 1985, el mi-a spus: *„Mi-a plăcut să fiu un personaj chiar în propria mea carte. Nu ştiu dacă voi intra iarăşi. A fost doar un lucru distractiv."*

Să faci lucruri distractive – aceasta a fost o parte importantă din personalitatea lui Roger care transpare în scrierile sale. Mare parte din lucrările sale beletristice conţine o cantitate considerabilă de umor de calitate; lui Roger îi plăceau calambururile, vorbele de duh, comportarea aluritâ şi comedia absurdului. Aceste lucruri se văd în povestirile şi romanele sale, de obicei în momentele cele mai bizare. În complexul său roman mitologic *Lord of Light*, o lucrare serioasă din toate punctele de vedere, Roger introduce o istorisire despre regele unei ţări străine, doar pentru a folosi o poantă comică.

Admiratorii şi criticii operei lui Roger l-au socotit întotdeauna un experimentator plin de tinereţe, o persoană care îşi asumă riscuri în scrierile sale. În 1985, cînd se apropia de 50 de ani, l-am întrebat despre o posibilă schimbare a stilului literar. El a răspuns.

„M-am schimbat, dar nu cred că-mi voi pierde vreodată în întregime fascinaţia vizavi de mecanica scrisului şi structura povestirilor, şi nici dorinţă de a încerca diferite moduri de a le manipula. Se poate spune că sînt fascinat de toate procesele prin care se plăsmuiesc poveştiri. N-am crezut niciodată cu adevărat în experiment doar de dragul experimentului. Am vrut ca acesta să fie o parte semnificativă a poveştii însăşi, ceva care nu putea fi înlăturat altfel, poate. Probabil voi gîndi întotdeauna aşa.

Să fii scriitor nu se aseamănă cu muncitul la o companie, unde ştii că atunci cînd ajungi la o anumită vîrstă trebuie să te retragi şi să încetezi să faci ceea ce ai făcut toată viaţa. Cei mai mulţi scriitori, dacă într-adevăr le place ceea ce fac, continuă să lucreze cît timp sînt în stare. Eu nu am aceleaşi ritmuri în viaţa mea ca o mulţime de alţi oameni. Dacă voi dori să continui să scriu la 90 de ani, o voi face."

Cînd Roger a scris „A Rose for Ecclesiastes" în anii '60, cu siguranţă că a cugetat asupra acestor versete din Ecclesiast adesea citate:

"Pentru orice lucru este o clipă prielnică şi vreme pentru orice îndeletnicire de sub cer.

Vreme este să te naşti şi vreme să mori; vreme este să sădeşti şi vreme să smulgi ceea ce-ai sădit.

Vreme este să răneşti şi vreme este să tămăduieşti; vreme este să dărîmi şi vreme este să zideşti.

Vreme este să plîngi şi vreme să rîzi; vreme să jeleşti şi vremuri să dănţuieşti.

Vreme este să arunci pietre şi vreme să le strîngi; vreme este să îmbrăţişezi şi vreme este să fugi de îmbrăţişare.

Vreme este să agoniseşi şi vreme să prăpădeşti; vreme este să păstrezi şi vreme să arunci.

Vreme este să rupi şi vreme să coşi; vreme să taci şi vreme să grăieşti.

Vreme să iubeşti şi vreme să urăşti. Este vreme de război şi vreme de pace."

Îţi mulţumesc, Roger, pentru că ţi-ai împărţit cu noi vremea, un scurt timp pe această insignifiantă lume-umbră numită Pămînt.

Theodore Krulik

CEI TREI ROGERI AI MEI:
O APRECIERE

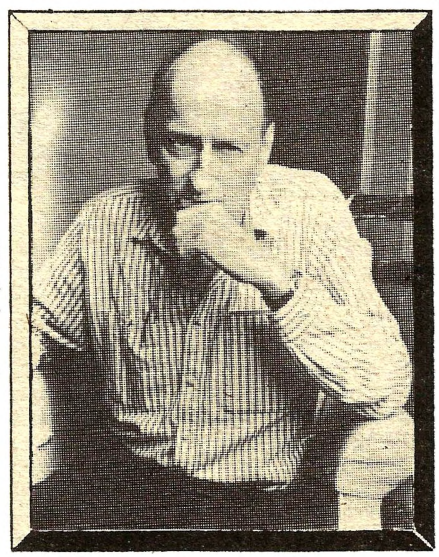

Stînd şi reflectînd, îmi dau seama că am cunoscut trei Rogeri Zelazny în viaţa mea.

Cu primul Roger am făcut cunoştinţă în 1969, cînd am descoperit un exemplar din *Lord of Light* într-un magazin cu preţuri reduse din Albuquerque, pe un raft metalic, în spatele comics-urilor. Acest prim Roger mi-a lărgit viziunea asupra science fiction-ului, prozei, poeziei şi literaturii. Mi-a arătat că se poate să iei mitul şi legenda şi să lucrezi cu ele ca şi cum ar fi metal, să le dai forme mai noi, mai strălucitoare. Cuvintele sale îmi cîntau în urechi, iar ecourile lor stărulau mult timp după aceea. Nu m-a dezamăgit niciodată.

Al doilea Roger a fost omul cu care am făcut cunoştinţă la o convenţie SF, cîţiva ani mai tîrziu. Se purta îndatoritor, vorbea încet, era spiritual şi (cînd voia) teribil de amuzant. În calitate de oaspete de onoare, a citit două discursuri care sînt cele mai amuzante pe care le-am auzit vreodată şi voi regreta pe vecie că nu s-a gîndit nimeni să le înregistreze. Vorbea cu elocinţă – în propoziţii lungi, spontane, neexersate, complexe şi corecte din punct de vedere gramatical – despre subiecte variate, de la poezie şi filozofie pînă la fizica particulelor, şi niciodată nu trata pe cineva nepoliticos.

Nici acest al doilea Roger nu m-a dezamăgit. A încurajat carierele multor tineri scriitori, inclusiv pe a mea. Împreună am avut nişte nu-tocmai-colaborări – mi-a permis să scriu o continuare la „The Graveyard Heart", iar cînd am lucrat amîndoi la seria „Wild Cards", a acceptat voios să abuzez de personajul său, Croyd Crenson. Am discutat despre scrisul unui roman în colaborare, iar odată am petrecut o cursă de avion stabilindu-l plotul, însă nu l-am realizat. Am crezut că vom avea destul timp pentru a-l scrie.

Însă acest Roger, deşi amabil, politicos şi săritor, a fost mai mult un coleg reputat decît un prieten. Era un om rezervat şi, deşi locuiam la mai puţin de 50 de mile depărtare, l-am văzut mai des la convenţiile SF din alte state decît în propria mea curte.

L-am cunoscut pe al treilea Roger Zelazny cam acum un an. Acest al treilea Roger Zelazny *era* prietenul meu, şi încă unul mult preţuit. Deşi slăbit deja de boala care mai apoi l-a omorît, Roger părea să înflorească în ultimul an al vieţii sale – a întins mîinile să ne atingă şi niciunul dintre noi nu s-a îndoit că a fost atins. În ultimul an l-am văzut mai mult decît îl văzusem în toţi ceilalţi ani de cînd îl ştiam. Îmi aduc aminte de prezenţa sa blîndă şi impecabilă de la petreceri selecte, sărbători în aer liber, jocuri sau de la locuinţa mea. Odată am petrecut o seară întreagă împreună ultîndu-ne la filme cu Jackie Chan.

Acest al treilea Roger nu m-a dezamăgit niciodată, absolut niciodată.

Aş vrea să-i mulţumesc lui Jane Lindskold pentru că mi l-a prezentat pe acest al treilea Roger. Doctorul său a spus că dragostea şi atenţia ei l-au oferit şase luni pe care altminteri n-ar fi putut să le împartă cu noi.

Se vedea limpede că în ultimul an al vieţii sale Roger era fericit şi îţi facea plăcere să-l urmăreşti. Aflarea faptului că acest prieten încîntător suferea de o maladie mortală a fost o surpriză şi un şoc. Cu un curaj incredibil, a ascuns starea bolii sale faţă de toţi, cu excepţia unui grup mic de apropiaţi. Cînd apărea în public, făcea întîi o transfuzie, pentru a părea mai sănătos decît era. Prea mulţi oameni n-au avut ocazia să-şi la rămas bun, cînd a dispărut pe neaşteptate dintre noi.

Acum nu pot să nu simt că am pierdut trei persoane, toate trei importante, din viaţa mea.

Toate îmi lipsesc teribil.

Cînd scriu aceste rînduri, am în poală exemplarul meu din *Lord of Light*, exact acelaşi volum broşat scos de editura Avon pe care l-am găsit la magazinul cu preţuri reduse în urmă cu atîţi de mulţi ani. Şi din el citesc următoarele cuvinte:

„Priveşte însă în jurul tău...
Moartea şi Lumina sînt pretutindeni, întotdeauna, şi ele încep, sfîrşesc, se luptă şi iau parte la Visul Celui Fără de Nume care este lumea, cuvinte arzînde în Samsara, poate pentru a crea un lucru de rară frumuseţe."

Walter Jon Williams

Roger Zelazny şi-a făcut intrarea în domeniul SF cam în acelaşi timp ca şi mine, cu o serie de nuvelete şi nuvele sclipitoare care l-au plasat imediat în acelaşi rînd cu Sturgeon şi Bradbury, printre puţinii stilişti maturi şi maeştrii ai formelor scurte pe care i-a produs vreodată genul. Şi cu toate că nu a considerat că face parte din New Wave sau din alte mişcări literare, romanele sale din tinereţe au fost esenţiale în schimbarea SF-ului o dată pentru totdeauna. Deşi nu l-am cunoscut bine, mi s-a părut un spirit generos şi retras, iar de puţinul timp pe care l-am petrecut împreună îmi aduc aminte cu bucurie.

Am aflat din întîmplare de moartea sa, astăzi, în Paris, de la un prieten care mi-a arătat necrologul care l-a publicat *Le Monde* . Roger poate că ar fi fericit să ştie că a fost unul mare, respectuos şi exact.

Norman Spinrad

Traducere de Cătălin TENIŢĂ

ROGER (Joseph) ZELAZNY

- s-a născut în Ohio. A absolvit Columbia University în 1962.

- a fost angajat de *Social Security Administration* din Cleveland, Ohio şi Baltimore, Maryland (1962-1969);

- începînd cu 1969 a avut ca singură meserie scrisul.

- a ajuns în mediul SF în 1962, odată cu Samuel Delany, Thomas M. Disch, Ursula K. Le Guin şi *Harlan Ellison*, cele mai proeminente şi reprezentative figuri ale *new-wave*-ului american.

- a scris povestiri care parcurg întregul spectru al genului: de la lumea externă a ştiinţelor hard pînă la lumile interioare explorabile prin intermediul unor discipline precum psihologia *(în special cea a lui Jung)*, sociologia şi lingvistica. Spre deosebire de marea majoritate a colegilor săi, RZ a urmat această direcţie utilizînd în special structuri mitice - unele tradiţionale, altele nou create - în opera sa. Adesea introducea în mitologia reală călătoria *Eroului cu O Mie de Feţe* mixată cu *Eterna Întoarcere*.

- a fost un artizan al limbajului, practicînd o ironie şocantă şi un umor coroziv.

- este cunoscut în special pentru lucrările sale fantasy, remarcabile fiind cele două părţi ale seriei *Amber*:

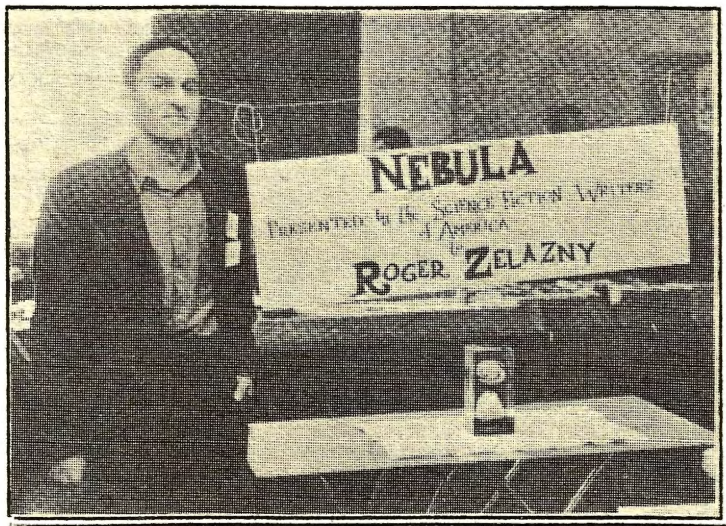

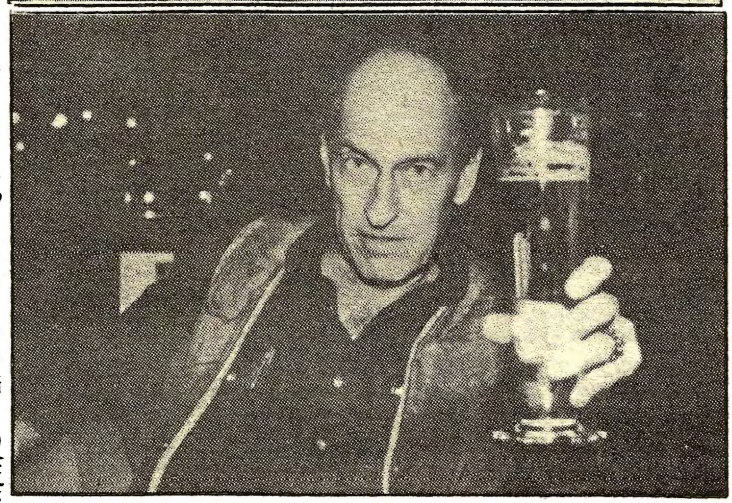

PRIMA SERIE, avîndu-l ca erou pe Corwin, este compusă din: *NINE PRINCES IN AMBER/1970, THE GUNS OF AVALON/1972, SIGN OF THE UNICORN/1975, THE HAND OF OBERON/1976 şi THE COURTS OF CHAOS/1978,* toate aceste romane au fost adunate în *THE CHRONICLES OF AMBER/1979 (2 volume)*.

A DOUA SERIE, avînd în centru pe fiul lui Corwin, Merlin, cuprinde: *TRUMPS OF DOOM/'85, BLOOD OF AMBER/'86, SIGN OF CHAOS/'87, KNIGHT OF SHADOWS/'89 şi PRINCE OF CHAOS/1991.* Există şi două "apendice" *A RHAPSODY IN AMBER/1981* (culegere de povestiri) şi *ROGER ZELAZNY'S VISUAL GUIDE TO CASTLE AMBER/1988* (împreună cu Neil Randall).

- prima povestire publicată: PASSION PLAY în *Amazing* (1962).

- a fost extrem de prolific în domeniul prozei scurte, utilizînd pentru un timp pseudonimul Harrison Denmark.

- cele mai bune lucrări ale perioadei de început au apărut în volumele *FOUR FOR TOMORROW/ 1967 şi THE DOORS OF HIS FACE, THE LAMPS OF HIS MOUTH, AND OTHER STORIES/1971.*

- THIS IMMORTAL/1966 a cîştigat în 1966 premiul Hugo pentru *Cel mai bun roman;* THE DREAM MASTER/1966 a cîştigat Nebula pentru *Cel mai bun roman*, iar în acelaşi an THE DOORS OF HIS FACE, THE LAMPS OF HIS MOUTH a cîştigat Nebula pentru *Cea mai bună nuveletă*. Aceste trei lucrări alcătuiesc chintesenţa lumii lui RZ, a temelor şi personajelor.

THIS IMMORTAL e construit cu descrieri baroce ale unui Pămînt post-holocaust care a devenit un fel parc pentru extratereştri; în acest decor crepuscular, nemuritorul Conrad Nomikos serveşte ostentativ ca Comisar al Artei, dar treptat se erijează în protector al rasei umane. Sub diferite nume acest arhetip reapare în majoritatea cărţilor mai recente ale lui RZ: melancolic, romantic, sentimental, singuratic, un amestec de Herakles şi Trickster care parodiază subtilele destine mitice.

DREAM MASTER este povestea unei metamorfoze nereuşite, a unei transcendenţe ce colapsează în lumea muritoare. Eroul romanului, Charles Render, excelează într-un nou sector al medicinei–*psihiatria neuroparticipantă*, prin intermediul căreia se transpune în spaţiul mental al pacienţilor săi şi acţionează terapeutic în această veritabilă realitate virtuală. Dar atunci cînd Render pătrunde în mintea unei oarbe congenitale, pe cît de inteligentă pe atît de bolnavă, se expune treptat la o distrugere a propriei persoane şi începe să fie pîndit de capcane într-un extrem de plauzibil *cul-de-sac*.

ROMANE DE REFERINŢĂ:

ISLE OF THE DEAD/1969 şi CREATURES OF LIGHT AND DARKNESS/1969 utilizează ploturi complexe, rezonanţe mitice şi o intensitate fluentă a limbajului.

DAMNATION ALLEY/1969 este o poveste sumbră ilustrînd călătoria unui *biker* prin peisajul devastat al unei Americi postcataclismice. Acest roman a fost ecranizat în 1977 cu acelaşi titlu, dar scenariul a suferit multe modificări.

MY NAME IS LEGION/1976 care include textul dublu premiat Hugo-Nebula HOME IS THE HANGMAN/1975 definitivează versiunea chandleriană a *eroului* lui RZ.

Alte lucrări:

TODAY WE CHOOSE FACES/'73
TO DIE IN ITALBAR/1973
POEMS/1974
THE ILLUSTRATED ZELAZNY/'79
CHANGING LAND: THE BELLS OF SHOREDAN/1979 & DILVISH, THE DAMNED/1982
FOR A BREATH I TARRY/1980
WHEN PUSSYWILLOWS LAST IN THE CATYARD BLOOMED/'80
WIZARD WORLD: CHANGELING/'80 & MADWAND/'81
TODAY WE CHOOSE FACES-/BRIDGE OF ASHES/1981
TO SPIN IS MIRACLE CAT/1981
COILS/1982 (cu Fred Saberhagen)
A DARK TRAVELING/1987
THE BLACK THRONE/1990 (cu Saberhagen)
THE MASK OF LOKI/1990 (cu Thomas T. Thomas)
THE GRAVEYARD HEART/1990
BRING ME HEAD OF PRINCE CHARMING/'91 (cu Robert Sheckley)
GONE TO EARTH/1992
FLARE/1992 (cu Thomas T. Thomas)
Ca editor: NEBULA AWARD STORIES THREE/1968

DESPRE AUTOR:

FAUST & ARCHIMEDES în *THE JEWEL-HINGED JAW: NOTES ON THE LANGUAGE OF SCIENCE FICTION/1977* de Samuel Delany

INTRODUCTION la *THE DREAM MASTER/'76* de Ormond Seavey

ROGER ZELAZNY/1980 de Carl B. Yoke

ROGER ZELAZNY: A PRIMARY AND SECONDARY BIBLIOGRAPHY/'80 de Joseph L. Sanders

A CHECKLIST OF ROGER ZELAZNY/1990 de Christopher P. Stephens

Adaptare după

Enciclopedia of Science Fiction

Roger Zelazny

Omul care iubise o Faioli

Aceasta este povestea lui John Auden şi a unei Faioli şi nimeni nu o cunoaşte mai bine decît mine. Ascultaţi-o deci...

S-a întîmplat ca într-o seară în care John mergea fără ţintă *(neexistînd vreun motiv pentru care să nu vagabondeze)* prin locurile lui preferate să vadă, aşezată pe o stîncă din apropierea Văii Morţilor, o Faioli ale cărei aripi luminoase vălureau, vălureau, vălureau, ca să dispară în cele din urmă; şi curînd lui John îi apăru ca fiind o tînără, învesmîntată în întregime în alb, cu plete lungi ce i se încolăceau în jurul mijlocului şi care plîngea. Se apropiase de ea *(sub lumina nemiloasă a soarelui în amurg; ochii umani nu pot aprecia corect distanţe şi nici să distingă perspective, dar ai săi puteau)* şi, cuprinzînd-o în braţe, îi adresase cîteva vorbe de consolare.

Dar el părea că nu există şi tînăra continua să plîngă şi lacrimile îi brăzdau argintiul obrajilor albi ca neaua. Ochii migdalaţi, ficşi, priveau parcă prin el. Şi cu toate că lungile unghii îi erau înfipte în carnea palmelor, nici o picătură de sînge nu apărea.

Şi atunci John înţelese că tot ceea ce se vorbea despre Faioli era adevărat - că ele nu vedeau decît fiinţele vii, niciodată pe cele moarte, şi că ele arătau ca cele mai frumoase femei din întregul univers. El însuşi, fiind mort, luase în considerare posibilitatea de a reveni, pentru cîtva timp, un om viu.

Se întîmplase ca, în luna precedentă morţii sale, un om - unul dintre cei rari, care încă mai mureau - să fie vizitat de o Faioli. Aceasta petrecuse cu el ultima lună a existenţei sale oferindu-i toate plăcerile care-i sînt date unei fiinţe umane să le cunoască, în aşa măsură încît ziua în care primise sărutul morţii fusese acceptată de el - mai mult chiar, o cerusel - cu nerăbdare şi recunoştiţă. Căci aceasta este puterea unei Faioli pe care, dac-a cunoscut-o, nimeni nu-şi mai poate dori altceva pe lume.

John Auden îşi analiză cu atenţie viaţa şi moartea, situaţia lumii în care se afla, natura misiunii sale, fatalitatea care-i apăsa şi, în sfîrşit, această Faioli - care era fără îndoială cea mai tulburătoare creatură pe care o văzuse el vreodată de-a lungul celor patru sute de mii de zile ale existenţei sale - şi acţionase mecanismul plasat sub braţul stîng şi destinat să-l readucă la viaţă.

Creatura se încordase la atingerea sa deoarece, brusc, contactul devenise fizic, iar prima impresie a lui John, acum cînd senzaţiile vieţii îi fuseseră redate, a fost aceea a unui trup feminin. El înţelese atunci că simţul său tactil redevenise acela al unui bărbat.

- Ţi-am spus: *Bună ziua!* Nu mai plînge! - începuse el.

Vocea tinerei i se păruse asemănătoare vîntului suflînd printre arborii *a căror amintire o pierduse* - redîndu-i mirosurile şi culorile lor pe care le uitase - atunci cînd ea l-a întrebat:

- Aşadar, de unde vii, Omule? Acum o clipă nu erai aici.

- Vin din Valea Morţilor, răspunse el.

- Lăsă-mă să-ţi ating faţa, continuă ea.

Spunînd asta, ea îi atinse faţa, iar el o lăsă să o facă.

- E ciudat că nu te-am auzit venind, reîncepu ea.

- Această lume este o lume ciudată, replică el.

- Este adevărat, încuviinţă tînăra. Eşti singura fiinţă vie de aici.

- Cum te cheamă? întrebă John.

- Spune-mi Synthia.

Ceea ce el a şi făcut.

- Numele meu este John, adăugă el, John Auden.

- Am venit să locuiesc alături de tine pentru a-ţi aduce plăcere şi mîngîiere, spuse ea şi el înţelese că ritualul începea.

- De ce plîngeai atunci cînd te-am întîlnit, întrebă el.

- Deoarece am crezut că nu este nimic viu pe această lume şi eram mult prea obosită pentru a călători, răspunse ea. Locuieşti în apropiere?

- Nu prea departe, replică John, chiar deloc.

- Doreşti să mă călăuzeşti într-acolo? Să mă duci în locul unde trăieşti?

- Da.

Ea se ridică şi-l urmă spre Valea Morţilor unde el îşi stabilise locuinţa.

Coborîră, din ce în ce mai în adînc. În jurul lor zăceau resturile unor fiinţe ce trăiseră cîndva, dar tînăra nu părea să le vadă. Ea îşi păstra privirea fixă pe faţa lui John şi mîna pe braţul lui.

- De ce îi spui acestui loc Valea Morţilor, întrebă ea.

- Deoarece aici sînt morţii, peste tot în jurul nostru, răspunse el.

- Eu nu văd nimic.

- Ştiu asta.

Traversau Valea Osemintelor unde milioane de morţi de toate rasele, aparţinînd diverselor lumi se îngrămădeau în jurul lor: dar ea nu-i vedea. Pătrunsese, fără să-şi dea seama, în cimitirul în care se adunau morţii tuturor lumilor şi-l întîlnise pe îngrijitorul cimitirului care mergea alături de ea clătinîndu-se ca un om beat.

John Auden o aduse acasă la el, *de fapt nu locuia acolo*, o aduse în viitoarea lui casă, şi acţionă vechiul dispozitiv din interiorul clădirii construite în munte. Ca răspuns la gestul său lumina izbucni din pereţi - o lumină de care el nu se servise niciodată.

Uşa glisă în urma lor, temperatura crescu pînă atinse o cotă normală şi aerul proaspăt se răspîndi în încăpere.

John inspirase aerul cu aviditate, apoi îl expirase mîndru şi fericit de a regăsi o senzaţie uitată demult.

Inima îi bătea în piept şi lucrul acela viu şi cald îi aminti durerea şi veselia. Pentru prima dată după foarte multă vreme pregăti o cină şi coborî după o sticlă sigilată de vin vechi păstrată într-un cufăr din pivniţă. *Cine oare, se întrebă, ar fi suportat ceea ce suportase el?*

Fără îndoială - nimeni.

Tînăra cină împreună cu el, gustînd numai cîte puţin din toate, mîncînd doar din vîrful buzelor, pe cînd John, din contră, înghiţise mîncarea cu aviditate. Amîndoi băuseră vinul şi se simţiseră fericiţi.

- Ce straniu este acest loc! spuse Synthia. Tu unde dormi?

- Cîndva, dormeam acolo, spuse el indicîndu-i o încăpere. Intraseră în încăpere şi tînăra îl trase spre pat pentru a-l face să guste din plăcerile simţurilor.

În acea seară el îşi manifestase dragostea în mai multe rînduri cu o dezlănţuire de pasiune care-i risipise mahmureala datorată alcoolului şi cu o explozie de vitalitate dublată de dorinţa arzătoare pe care o simţea faţă de ea.

A doua zi, cînd soarele împroşca Valea Morţilor cu raze piezişe asemănătoare cu cele ale lunii, el se trezise, iar tînăra - care nu dormise - îi luase capul în mîini pentru a-l rezema de pieptul ei şi-l întrebase:

- Care este mobilul ce te animă, John Auden? Nu semeni cu ceilalţi oameni care trăiesc şi mor: eşti ca Faioli, pari să iei de la viaţă tot ce poţi apuca, pentru a profita de ea într-un ritm accelerat. Asta evidenţiază un simţ al timpului pe care nici un om n-ar trebui să-l cunoască. Cine eşti totuşi?

- Eu sînt, răspunse el, cineva care ştie că zilele omului sînt numărate şi care doreşte să guste tot ceea ce acestea îi pot oferi mai bun pînă cînd îşi vor atinge sfîrşitul.

- Eşti ciudat, continuă Synthia. Oare ţi-am oferit plăcere?

- Mai multă decît oricare alta cunoscută de mine pînă acum, răspunse el.

Ea oftă şi din nou buzele lui John le căutară pe ale ei.

În acea zi, după micul dejun, plecară să se plimbe în Valea Osemintelor. El nu putea să evalueze aşa cum trebuie distanţele, nici să distingă corect perspectivele, iar ea nu vedea nimic din ceea ce fusese viu şi care era acum mort. De aceea, atunci cînd, aşezat pe un colţ stîncos, cu braţul petrecut în jurul umerilor tovarăşei sale, John îi arătă cu mîna naveta ce cobora din cer, ea îi urmări în zadar gestul. El îi arătă roboţii ocupaţi să descarce din vehicol de resturile morţilor trimişi de pe toate planetele, iar ea încercă, înclinîndu-şi capul într-o parte, să vadă tot ceea ce-i povestea el, dar fără să reuşească.

Synthia nici n-a văzut, nici n-a înţeles ce se întîmplase cînd unul dintre roboţi se apropiase de John Auden întinzîndu-i o tăbliţă, un toc de scris şi o recipisă pe care John o semnă.

Zilele ce au urmat, viaţa lui Jonh se derulă ca într-un vis, plin de plăcerile pe care i le dăruia Synthia, străbătut însă uneori de inevitabile accese de durere. Adesea, ea a văzut faţa bărbatului crispîndu-se de durere şi l-a chestionat. Dar de

fiecare dată, el rîdea de neliniştea ei şi răspundea satisfăcut: *„Plăcerea şi durerea sînt apropiate una de cealaltă"* - ori altceva de genul acesta.

Pe măsură ce zilele treceau, ea se obişnuise să-i pregătească masa, să-i maseze umerii, să-i prepare băuturi răcoritoare şi să-i recite din poemele lui favorite.

O singură lună, nu mai mult, şi toate se vor sfîrşi.

Faioli, oricare ar fi fost ele, răscumpărau cu plăcerea cărnii viaţa pe care o luau. Învăţaseră să cunoască momentul cînd moartea unui om se apropia şi dăruiau atunci şi mai multă plăcere. Viaţa, oricum, se sfîrşea. Iar ele îi redau valoarea înainte de a şi-o însuşi, - plătind astfel cu plăcerile pe care le ofereau.

John Auden ştia că în întregul univers nici o Faioli nu întîlnise vreodată um om asemeni lui.

Corpul Faiolei, de culoarea sidefului, era , rînd pe rînd răcoros şi fierbinte sub mîngîierile sale; limba ei se asemăna cu o flacăruie care mistuia tot ce atingea, iar gura îi amintea de corola unei flori. Pentru toate acestea el ajunsese să simtă faţă de Faioli, cea numită Synthia, sentimentul numit *dragoste*.

Nimic nu trebuia să existe în afara acestei iubiri. John ştia că Synthia îl dorea pentru ca la sfîrşit să îi răpească viaţa şi, fără îndoială, el era singurul om din univers care putea înşela pe cineva din specia ei. Pentru John exista un mijloc perfect de apărare împotriva vieţii şi împotriva morţii. Acum că redevenise uman şi viu, i se întîmpla adesea să plîngă gîndindu-se la aceste lucruri. Deoarece avea mai mult de o lună de viaţă.

Poate chiar trei sau patru.

Tot această lună, nejustificat considerată ca fiind ultima era pentru el preţul pe care se învoise cu draga inimă să-l plătească pentru tot ce îi va fi putut oferi Faioli.

Synthia îşi fărîmiţase corpul pentru a stoarce fiecare strop de plăcere conţinut de neuronii lui, transformîndu-l pe John, succesiv, într-o flacără, într-un iceberg, într-un copil, într-un bătrîn... Datorită ei John ajunsese să considere *consolamentum* ca fiind ceva pe care îl va accepta foarte uşor, atunci cînd, foarte curînd, luna avea să se sfîrşească. De ce ar fi fost altfel? Ştia că Synthia îi inundase mintea cu prezenţa ea. Dar ce altceva putea să primească de la viaţă? Această fiinţă venită de dincolo de stele îi dăruise tot ce putea dori un om. Îl făcuse să cunoască pasiunea; apoi liniştea sufletească ce îi urma. Poate acum ar fi fost mai bine pentru el să cunoască uitarea definivă

adusă de ultimul ei sărut.

O cuprinse cu braţele şi o aduse spre el. Fără a-l înţelege, ea răspunse chemării.

Cufundat în iubire, John aproape îşi atinse sfîşitul.

Există un rău numit suferinţă, simţit de toate fiinţele vii, iar John îl trăise mai mult decît oricare altul dintre oameni. Însă ea, feminitate care nu cunoscuse niciodată altceva în afara vieţii, nu putea înţelege.

Totuşi el nu încercase niciodată să-i vorbească, cu toate că în fiecare zi gustul sărutărilor Faioli îi părea mai puternic şi mai ameţitor şi fiecare dintre ele era pentru el asemeni umbrei - din ce în ce mai neagră, din ce în ce mai profundă, din ce în ce mai străină - a acestei fiinţe pe care ştia acum că o doreşte mai mult decît orice pe lume.

Zorii trebuiau să vină... Şi veniră.

El o ţinu în braţe, o mîngîie şi şirul zilelor deveni difuz.

Înţelese că abandonîndu-se farmecelor Sythiei, lipindu-şi gura de a ei, se lăsase vrăjit de Faioli; ca toţi ceilalţi oameni care întîlniseră astfel de creaturi a căror putere le era dată de însăşi propria fragilitate. Faioli erau simbolul Femeii. Prin fragilitatea lor trezeau în bărbaţi dorinţa. John ar fi vrut să se confunde cu sidefiul corpului ei pentru vecie.

Ştia că pierduse, pentru că, pe măsură ce treceau zilele, se simţea tot mai slăbit. Abia era capabil, acum, să-şi mîzgălească numele pe chitanţele pe ce i le întindea robotul atunci cînd, greoi, acesta avansa spre el zdrobind coaste sau sfărîmînd cranii la fiecare pas. John ajunsese să-l invidieze pe robot - lipsit de sex, ignorînd pasiunea, în întregime devotat slujbei sale. Într-o zi, înainte de a-l lăsa să plece, îl întrebase:

- Ce ai face, dacă ai putea avea dorinţe şi ai întîlni ceva capabil să-ţi îndeplinească tot ceea ce ţi-ai dori mai mult?

- Eu... aş încerca... să-l păstrez, răspunsese robotul clipind din luminile stacojii. Apoi, întorcîndu-se, se îndepărtase în direcţia Marelui Cimitir.

- Da, strigase John Auden cu voce ascuţită, dar asta nu se poate!

Synthia nu-l înţelese. În această a treizeci şi una zi se întoarseră împreună în locul în care John trăise timp de lună şi el simţi frica de moarte năpustindu-se asupra sa.

Synthia se arătă mai încîntătoare ca niciodată, însă el se temea de această ultimă întîlnire.

- Te iubesc, îi zise în cele din urmă, şi era *ceva* ce-i spunea pentru întîia dată.

Ea îl sărută înainte de a-i răspunde:

- Ştiu, şi aproape a venit momentul să mă iubeşti deplin. Dar, înaintea ultimului act de dragoste, aş vrea, dragul meu John Auden, să-mi răspunzi la cîteva întrebări: *ce te face diferit de ceilalţi? Cum se face că ştii mai multe despre lucrurile-care-nu-aparţin-vieţii decît ar trebui să cunoască un muritor? Şi cum de te-ai putut apropia de mine, în prima noapte, fără să-mi dau seama?*

- Pentru că sînt deja mort, îi răspunse el. Nu-ţi dai seama de acest lucru atunci cînd mă priveşti în ochi?

- Nu înţeleg, spuse Synthia.

- Sărută-mă şi uită toate acestea, o rugă el. E mai bine aşa.

O uimise şi o contrariase; îl întrebă:

- Cum, atunci, ai reuşit să menţii echilibrul între viaţă şi ceea-ce-nu-este-viaţă? Cum ai reuşit să rămîi conştient fără a fi viu?

- Deoarece, răspunse John, în interiorul acestui corp pe care am nefericirea să-l ocup sînt instalate comenzile. Dacă e atins mecanismul plasat sub subsoara mea stîngă respiraţia mi s-ar opri în plămîni, inima ar înceta să-mi mai bată, un sistem electrochimic similar celui utilizat de roboţii mei *(ştiu că sînt invizibili ochilor voştri)* ar porni. E viaţa mea în moarte. Am cerut această viaţă pentru că mă temeam să nu fiu cuprins de uitare. Mi-am oferit serviciile ca paznic al cimitirului depozitar al resturilor mortuare ale întregului univers, pentru că aici nu se află nimeni căruia aspectul meu sepulcral să-i poată inspira repulsie. Iată de ce sînt ceea ce sînt. Sărută-mă, ca să termin o dată cu vorbele.

Dar, împrumutînd forma unei femei - sau, poate, fiind dintotdeauna femeie - această Faioli numită Synthia, continuă să-l întrebe:

- Asta este? şi atinse locul de sub subsoara stîngă a lui John Auden.

Gestul îl făcu pe John să dispară pentru ea şi îi readuse în acelaşi timp, logica glacială care-l punea la adăpost de orice sentiment şi care îl determinase să se ferească de a atinge din nou locul acela critic.

În schimb, putu s-o vadă pe Synthia, care-l căuta prin toate ungherele.

Ea scotoci astfel în toate colţurile, în toate dulapurile şi, negăsind nici o urmă din bărbatul viu, începu să se tînguie , aşa cum făcuse şi în seara în care John o văzuse pentru prima oară. Apoi, vălurind, aripile luminoase căpătară treptat formă deasupra umerilor, faţa i se şterse, iar corpul i se topi încetul cu încetul. Coloana scînteietoare care se ridica înaintea lui John se prăbuşi la rîndul ei şi, mai tîrziu, în cursul aceleiaşi nopţi nebuneşti în care îi fusese redat simţul evaluării distanţelor şi al perceperii perspectivelor, el începu s-o caute pe Synthia.

Aceasta este povestea lui John Auden, singurul om care a iubit o Faiola şi care a trăit (dacă asta se poate numi a trăi) pentru a vorbi de dragostea lui. Povestea aceasta nimeni nu o cunoaşte mai bine decît mine .

Ştiu că niciodată nu a fost descoperit remediul răului său şi ştiu că John continuă să străbată Valea Morţilor privind osemintele. Uneori, se opreşte lîngă stînca unde a întîlnit-o pe Synthia, clipeşte din ochi încercînd parcă să vadă lucruri care nu există şi se miră de cuvintele pe care le-a spus cîndva.Astfel a fost totul şi morala poveştii este, fără îndoială, că viaţa (şi acelaşi lucru e valabil poate şi pentru dragoste) e mai puternică decît ceea ce ţine în ea, dar niciodată decît ceea ce o conţine. Doar o Faioli ar fi putut să vă dea o certitudine în această privinţă, dar niciodată ele nu au revenit.

Traducere:
Mitică Filipski

Dan POPESCU

Scurtă istorie a fandomului românesc după decembrie '89 (III)

ANUL 1992

IANUARIE

— Bucureşti - se reia activitatea cenaclului MARŢIENII

— Bucureşti - PROCONSF capătă personalitate juridică

— Iaşi - prima emisiune QUASAR la TELE M în realizarea lui Vlad FRÎNGHIU / ultima emisiune, mai 1992/ jumătate de oră cu informaţii şi film în serial

FEBRUARIE

- Suceava - prima emisiune „Întîlnire de gradul 3" la radio TOP / realizator Doru PASCAL

MARTIE

— Cluj - Zilele cenaclului VICTOR PAPILIAN

— Bucureşti - apare QUASAR, revistă a FNTSF realizată în colaborare cu PROCONSF şi Ministerul Tineretului şi Sportului

APRILIE

— Freudenstadt/ Germania / 24-26 aprilie - FREUCON , Convenţia europeană de science fiction/ Dănuţ UNGUREANU primeşte premiul de încurajare pentru tineri/ delegaţia română a fost cea mai numeroasă

— Piatra Neamţ / 22 aprilie - Este organizată prima expoziţie de artă SF (colaje) din oraş, autor Virgil BICHESCU / Podoleni

MAI

- Galaţi - prima emisiune INFO SF în redactarea lui Laurenţiu RĂDULESCU la Radio GALAŢI

IUNIE

— Ploieşti - ia fiinţă cenaclul QUO VADIS?/ cenaclul are o filială cu acelaşi nume la Giurgiu / în octombrie capătă personalitate juridică

IULIE

— Capidava/Cernavodă / 24 iulie-2 august - a 3-a tabără ATLANTYKRON / organizatori : FNTSF, ACSF Craiova, cenaclul ATLANTYKRON + Casa de cultură Cernavodă

AUGUST

- Iaşi - Vlad FRÎNGHIU şi Lucian MERIŞCA reiau emisiunea QUASAR la TVR Iaşi / ultima emisiune : iunie 1994

SEPTEMBRIE

— Braşov - ia fiinţă cenaclul BRAIN, afiliat la Casa de Cultură a Studenţilor / membri fondatori : Călin GIURGIU, Ioan LUNGEANU, Paul TATOMIR

— Oţelu Roşu - Datorită lui Matei DONEA ia fiinţă cenaclul VLADIMIR COLIN

OCTOMBRIE

— Bucureşti / 22 octombrie - Moare I. M. ŞTEFAN

— Bucureşti - Primul premiu de popularitate MIHAI IONESCU , acordat de redacţia revistei ANTICIPAŢIA, este primit de romanul "Rendez-vous cu Rama" de A.C. CLARKE editat de MULTISTAR/Piatra Neamţ

— Sîngeorz Băi/24 şi 25 noiembrie - RomCon XXII ; Organizatori : Inspectoratul pentru cultură al jud Bistriţa-Năsăud + Casa de Cultură Bistriţa

Din program: reuniune PROCONSF, colocviul "Utopistul azi", "Ce mai facem? Ce mai dorim?" (cestiuni organizatoriceşti); **Premiile anuale:** scriitor: Romulus BĂRBULESCU & George ANANIA / Bucureşti; artist plastic : Ionuţ BĂNUŢĂ / Buzău; promotor : Sorin REPANOVICI / Cernavodă; premiul de încurajare : Cotizo DRAIA / Timişoara; editură : NEMIRA / Bucuresti; revistă : NAUTILUS / Bucureşti; fanzin : la egalitate, BRAIN/ Braşov şi NOVA 5,5/ Galaţi, emisiune radio şi / sau TV : la egalitate "Ştiinţă şi imaginaţie" (TV) şi "Exploratorii lumii de mîine" (radio). Ion HOBANA pune bazele filialei româneşti a WORLD SF ASSOCIATION. Participă primul librar specializat pe SF, Adrian MUSCĂ din Timişoara. Are loc o şedinţă operativă a PROCONSF la care, conform „rezonatorului sf" din QUASAR QI semnat de Dan MAZILU şi George CEAUŞU, „au existat condiţii optime ca noile cereri de aderare să fie respinse cu succes". Cenaclurile HELION şi HG WELLS au protestat printr-o scrisoare deschisă (citită de Costel BABOŞ) împotriva centralismului promovat de FNTSF. Propuneri pentru premiile EUROCON (în paranteză am trecut contracandidaţii cei mai buni) : scriitor : Horia ARAMĂ; artist plastic : Marina UNGUREANU; promotor : Ion HOBANA (Alexandru MIRONOV); revista : ANTICIPAŢIA (NAUTILUS); editura : NEMIRA (UNIVERS); show TV : „Ştiinţă şi Imaginaţie"; premiul pentru încurajare : Alexandru UNGUREANU (Ovidiu BUFNILĂ) se observă lipsa unei concurenţe serioase ; Ştefan GHIDOVEANU şi Alexandru MIRONOV sînt aleşi să reprezinte România pe lîngă SOCIETATEA EUROPEANĂ DE SF Se acordă şi premiile concursului ROMÂNIA 2100 lansat de revista QUASAR : proză : „Goblen de toamnă lucrat în timpul verii" de Despina PASĂRE / Turnu Severin (premiul I), "Colecţia de cactuşi" de Cristian BIRU / Galaţi (premiul II); "Contact" de Mihai FĂTU / Buftea (premiul III); poezie : Radu HARAGA / Iaşi

(NR Nici una dintre prozele premiate n-a apărut, Despina - poezie - şi Radu - proză - au fost debutaţi în JSF)

— Piatra Neamţ - apare primul infzin SIGMA CLUB realizat de Dan POPESCU şi Adrian DOBRIN (de la editura MULTISTAR)

NOIEMBRIE

— Bacău/11 noiembrie - Ovidiu BUFNILĂ este invitat la lansarea propriei cărţi, JAZZONIA

— Craiova/14 noiembrie - Convenţia ACSF Craiova

— Timişoara/21 noiembrie - cenaclul H.G.WELLS sărbătoreşte 20 de ani de la apariţia publicaţiei proprii, PARADOX, primul fanzin tipărit

— Iaşi/20-22 noiembrie - Festivalul QUASAR organizat de cenaclul omonim, Casa de cultură a studeţilor şi cercul INVENT TERRA NOVA *** Din program : conferinţa sustinută de Florin MUNTEANU/ Bucureşti (Haosul şi ordinea), scenete de teatru prezentate de cenaclul SAPIENS/ Bucureşti şi trupa LUDIC/ Iaşi, masa rotundă pe tema "SF-ul românesc în criză" moderată de Cristian Tudor POPESCU (tinerii întrebaţi de CTP dacă şi ce au citit de autori români au dat răspunsuri negative, spre surpriza tuturor), pelerinaj la mormîntul lui Dan MERIŞCA, conferinţă asupra realităţilor psihofizice susţinută de membri ai grupului INVENT TERRA NOVA *** Premiile DAN MERIŞCA pentru concursul anual : * proză : "Noi, cei cu ochii arşi" de Michael HAULICĂ/ Iaşi (premiul I), "În cercul strîmt al nopţii" de Lucia KESERII/ Cluj (premiul II), "Indezirabilul" de Dănuţ IVĂNESCU/ Ploieşti (premiul III), "Oglinzi" de Pompilian TOFILESCU/Craiova (menţiune) * grafică alb-negru : Ionuţ BĂNUŢĂ/Bucureşti şi Tiberiu GAVRILAŞ/ Piatra Neamţ * grafica color : Dorel GAINĂ/Oradea * ceramică : Florin IONESCU/ Iaşi * caricatură : Ovidiu PASCU/ Oradea * muzică electronică : piesa QUASAR compusă şi interpretată de Gabriela CHIFOR/Iaşi *** Este pentru prima oara cînd se organizează cocncurs pe teme muzicale *** Lucian MERIŞCA strînge semnături în vederea înfiinţării unei fundaţii "DAN MERIŞCA" dar fundaţia nu a mai fost creată

— Timişoara/28,29 noiembrie - Sesiunea HELION *** Organizată de clubul HELION şi Casa Universitarilor *** Din program : conferinţe pe temele "Spaţii sociale în timpul intergalactic" şi "Personajul feminin în literatura SF"*** Se discută statutul viitoarei asociaţii ARSFan *** Premiile concursului anual (proză fantastică şi SF) : "Dincolo de secetă" de Adrian IONESCU/ Bacău (premiul I). "Parlez-vous francais" de Andreea GROSNUK/ Timişoara (premiul II), "Iluzia" de Victor MARTIN/ Craiova (premiul III), Virgil POP/ Lugoj si Mihai Victor STOICA/ Cluj (menţiuni); se acordă un premiu special din partea cenaclului SIGNUM/ Bucureşti, principalilor organizatori ai acestei manifestări, Costel BABOŞ şi Cornel SECU

— Bucureşti - se reia colecţia romanelor SF la editura UNIVERS cu "Caverne de oţel" de Isaac ASIMOV, roman, traducere de Ruxandra TODIRAŞ, 125x230 mm, 254 p , 300 L, coperta Dan STANCIU, redactor Lidia Szasz CÎMPEANU (aceasta are nr.13); din nefericire va mai apare doar încă un volum în această serie şi anume "Eclipsa 2000" de Lino ALDANI, culegere parţial reeditată, traduceri de Doina OPRIŢĂ, 125x200 mm, 350 p, 370 L, coperta Dan Stanciu, redactor Florin CHIRIŢESCU

DECEMBRIE

— Bucureşti - apar primele 3 numere din săptămînalul JURNALUL SF editat de INTACT , redactor şef Adrian BĂNUŢĂ / format A4 / pulp / 16 p / 45 L (preţul în noiembrie 1994 este de 250 L) / 2 culori

— Timişoara - al 2-lea salon naţional de BD

— Bucureşti - apare "Duna" de Frank HERBERT în traducerea lui Ion Doru BRANA, traducere începută prin 1983, un prim fragment fiind publicat în fanzinul CONTACT SF editat la Iaşi de Dan Merişca. Prezentul volum a apărut la editura NEMIRA, 125x200 mm, 318+286p (2 vol.),1000 L, coperta Dan Alexandru IONESCU, redactor Ştefan GHIDOVEANU

— Craiova - prima emisiune SF la RADIO CRAIOVA realizată de Mircea Liviu GOGA şi Victor MARTIN

— Bucureşti - prima emisiune "Start spre extraordinar" realizată de Mara POPA

— Braşov - Premiile concursului naţional de proză SF organizat de cenaclul BRAIN: "Visînd la o lume mai bună" de Florin URSU (prem.I), "Alternativ" de Aurel CĂRĂŞEL (prem.II), "Viaţa de apoi" de Ioan LUNGEANU (prem.III)/ Ioan Lungeanu este membru al cenaclului BRAIN

— Bucureşti - Premiile concursului "Vladimir Colin" organizat de FUNDAŢIA VLADIMIR COLIN în colaborare cu editura NEMIRA: nuvelă fantastică : "Arthur, regele Camelotului" de Marius RASIDESCU (premiul I), "Un caz de interferenţă" de Radu Liviu GHIRCA şi "Magie" de Aurel CĂRĂŞEL / Craiova (premiul III / premiul II nu s-a acordat); povestire SF : "Noaptea focurilor" de Aurel CĂRĂŞEL (premiul I), "Paradisul bărbaţilor" de Ana Veronica MIRCEA / Focşani (premiul II), "Ţara tuturor posibilităţilor" de Dănuţ IVĂNESCU/ Ploieşti (premiul III), "Nu ne putem abţine să nu vă iubim" de Marian TRUŢĂ (premiul pentru originalitate), "Anabasis de speţa a 2-a" de Radu Liviu GHIRCA (premiul special pentru proza absurdă)/ Din acestea au apărut pînă în prezent numai "Ţara tuturor posibilităţilor", "Paradisul bărbaţilor" şi "Noaptea focurilor"/ juriul a fost constituit din Ion HOBANA, Ovidiu CROHMĂLNICEANU, Florin MANOLESCU, George ANANIA, Romulus BĂRBULESCU, Dan PETRESCU, Leonard OPREA şi Emil BĂRBULESCU.

- VA URMA -

JOHN BRUNNER

Ferestrele cerului

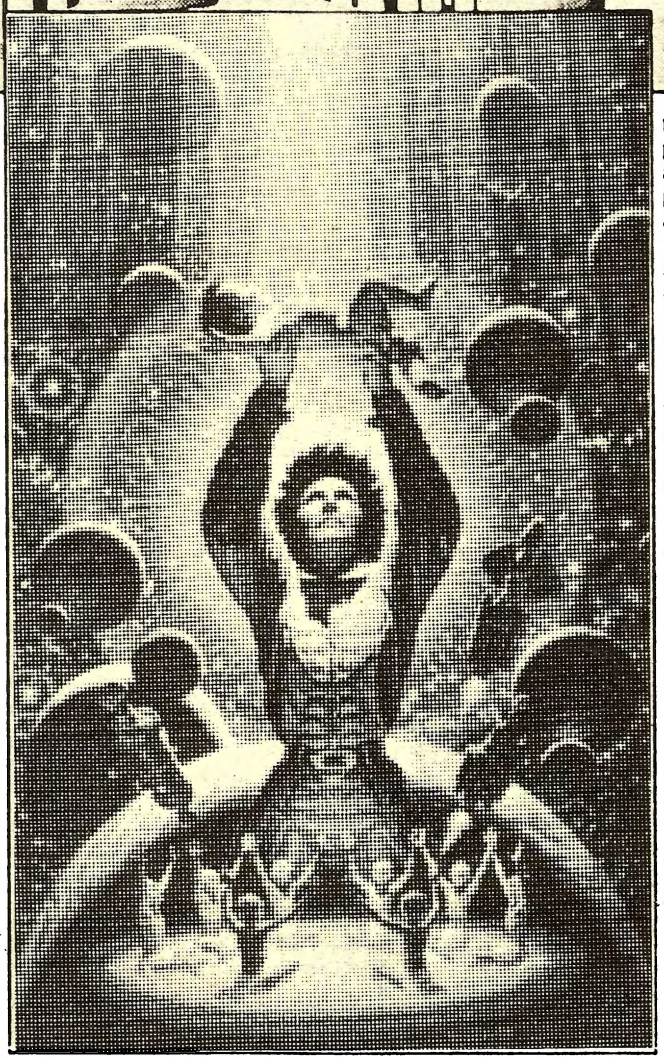

Chiar în acea zi, s-au desfăcut toate izvoarele Marelui Adînc şi s-au deschis jgheaburile cerului; şi a plouat pe pămînt patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi.

Circuitul era bruiat; difuzorul împroşca tot felul de zgomote ciudate. Arkwright trecu printr-un moment de panică şi aruncă o privire peste umăr către hubloul îndreptat întîmplător spre soare. Marginea dinspre stînga a discului era uşor muşcată.

Atunci, vocea lui Costello, grijulie peste măsură, îşi făcu loc prin vacarm.

– Alo, Luna Unu! Arkwright, mă auzi?

Arkwright oftă din rărunchi.

– Da - abia!

– Care-i problema? se întoarse replica; lucrurile se precipitau, pentru că nava se îndrepta către asolizare. Vrei să-ţi verifici transmiţătorul?

– Defecţiunea nu se află în echipament, spuse agitat Arkwright.. Te-ai uitat în ultima vreme la soare?

– N-am ieşit din clădire de cînd ai decolat. Un pîrîit de interferenţă acoperi ultima silabă. De ce, ce se întîmplă?

– Vine spre noi, peste disc, cea mai mare pată solara pe care am văzut-o vreodată, raportă Arkwright.. Nu poţi să-i pui pe cei de la observator să verifice?

– Păi, cred că da, însă nu cred să poată face mare lucru nici ei.

– Poate că sînt în stare măcar să ne spună cît timp o să ne deranjeze interferenţa asta blestemată.

– Poate. Bine, am s-o fac.

Pentru o clipă, dinspre Costello se lăsă tăcerea, ca şi cum ar fi acoperit microfonul ca să vorbească cu altcineva.

– Cît de departe eşti acum de suprafaţă?

– Cam la 620 de secunde, răspunse Arkwright, aruncînd o privire la cronometru. Procedura de frînare ar trebui să înceapă la 150.

– Bine. Te încadrezi în program.

Nici măcar discursul scurt şi formal al lui Costello nu putea ascunde starea intensă de agitaţie prin care acesta trecea.

– O să fim numai ochi şi urechi. Noroc!

– Mulţumesc, spuse Arkwright şi se împinse în lături, sprijinindu-se de mînere. Curelele fotoliului de accelerare pluteau prin cabină; o prinse pe cea mai apropiată şi se trase în jos către pernele cu aer. Aruncînd o ultimă privire împrejur ca să se asigure că nu lăsase nici un obiect pe care decelerarea să îl trîntească de podea şi să-l strice, se prinse în chingi şi blocă încuietorile.

Ei, bine sau rău, asta era.

În spatele lui, în inima reactorului atomic, releele răspundeau la ticăitul monoton al cronometrului principal; pistoanele îşi făceau cursa de-a lungul cremalierelor, reactorul arunca un potop de radiaţii gamma către scutul compartimentului de pilotaj.

Exact la secunda 150, pompele prinseră viaţă şi turnară o cascadă de combustibil în centrul carburatorului cilindric. Temperatura era de aproximativ 4000 grade Celsius. Într-o clipă, combustibilul rece venind din partea neluminată de soare a navei se încălzi şi se dilată cu forţă explozivă; o jerbă albă şi fierbinte de molecule disociate ţîşni afară către suprafaţa pustie a Lunii.

Frînarea îl pălmui, ca şi cum ar fi fost oprit din cădere la capătul unei frînghii: Arkwright se înfundă în perne cu un oftat chinuit. Privirea îi era aţintită pe nivelmetrul indicînd poziţia navei căţărată primejdios pe stîlpii ei gazoşi, cu mîna pregătită să pornească acceleratorul de urgenţă în cazul în care giroscoapele ar fi dat greş şi nava s-ar fi înclinat.

Nivelmetrul rămase în aceeaşi poziţie; metru cu metru, apoi centimetru cu centimetru, nava se aşeză pe solul mătăsos al Mării Lunare; piciorul principal hidraulic de aterizare întîlni terenul solid; greutatea navei comprimă telescopul de la capătul piciorului şi închise un releu; alte patru picioare extensibile ţîşniră afară şi căutară un loc să se sprijine; mugetul motorul se stinse într-un oftat.

Omul ajunsese pe Lună.

Ţeapăn - după aproape patru zile fără gravitaţie, chiar şi cea lunară îi punea la încercare muşchii - Arkwright se ridică şi păşi nesigur către hublou. Cel pe care îl alesese îi arăta un orizont alb-negru, munţi împrăştiaţi, dealuri şi pietre sfărîmate - şi Pămîntul, ca un fruct albastru-verzui în bezna insuportabilă a cerului.

– Am reuşit! strigă el în cabină, de parcă microfonul ar fi fost în stare să-l audă. Mă auzi? Am reuşit!

Un torent de zgomot static solar îi răspunse în hohote din difuzor; cînd încetă, Costello şi mulţi alţii - se părea că toată lumea prinsă în proiect cînta şi striga înapoia lui în încăpere - deja îi trimiteau felicitări prin circuit.

În sfîrşit, cînd lucrurile se mai potoliră, Costello spuse:

– Bine! Acum o să facem anunţul. Arkwright, cum se simte cel mai vestit om din lume?

– Întreabă-mă cînd am s-ajung înapoi, răspunse Arkwright sec. Sînt încă şocat de faptul că n-am păţit nimic.

Un val de zgomot static îl întrerupse, difuzorul hîrîi şi pocni puternic. Ridicînd privirile, văzu pata de pe marginea discului solar tîrîndu-se perceptibil. Era atît de clară de parcă ar fi avut dreptul să se afle acolo - deşi el ştia prea bine că nu fusese prevăzut nici un astfel de fenomen.

Avu prea multe lucruri de făcut în primele 24 de ore de după sosire ca să mai aibă timp să se bucure de reuşită. Îmbrăcînd costumul spaţial, ieşi - în primul rînd ca să încerce senzaţia mişcării sub gravitaţia slabă, apoi ca să treacă la treburi serioase. Cea mai mare parte a încărcăturii consta în aparatură ştiinţifică conectată la un recorder şi o unitate de telemetrie; trebuia să le aşeze destul de departe de navă pentru ca decolarea de mai tîrziu să nu le defecteze. Îndreptă antenele către Pămînt şi le puse în funcţiune; Costello îl informă că semnalele primite erau parazitate, lucru care nu îl surprindea prea tare - propria sa voce uneori abia dacă putea fi auzită prin zgomotul de fond. Cu nelinişte crescîndă, Arkwright privi către faţa pătată a soarelui.

– Ce se întîmplă cu bătrînul Sol? întrebă el.

– Nu ştim, mărturisi Costello. Practic, toate observatoarele au fost asediate de mii de vizitatori cerînd să-ţi vadă nava cu ochii lor - ştii, se vede cu instrumente de mărime potrivită. Totuşi, am ajuns la Dutrey de la Fundaţia de Astrofizică şi am încercat să aflu - pîrîituri şi pocnete - să continue. E o belea a naibii de mare, mai mare ca oricînd.

– Cum mai e - crah! - cum mai e pe la voi?

– Prost! Transmisiile radio obişnuite sînt acceptabile, dar staţiile de televiziune au trebuit să-şi suspende operaţiunile. Pe ecrane se prind numai interferenţe - şi cînd spun asta, înseamnă chiar numai interferenţe.

De această dată, zgomotul era ca un val de flux. Părea să potopească difuzorul şi îl lovi pe Arkwright cu o forţă aproape fizică. Aşteptă să înceteze.

– Nu-i nimic de făcut, spuse el abătut. Am să caut - pocnet - un moment cînd pata nu are o activitate atît de intensă. Pune, pe cineva - pîrîit - pe cineva să mă monitorizeze.

– Fireşte. Nu-ţi fă griji în privinţa asta.

Interferenţa ajunsese la un puls regulat şi acoperea întregul fond; Arkwright întrerupse legătura şi privi către soare. Era ca o budincă, gîndi el prosteşte - străbătută de curenţi enormi întunecaţi.

Nu putea să exploreze prea departe de navă în timpul pe care-l avea la dispoziţie; totuşi, adusese cu el, într-un colţ al cabinei, ca din întîmplare, un contor Geiger şi un laborator destul de complet şi foarte compact, aşa încît putea face unele analize sumare interesante asupra probelor de rocă. Orice informaţie căpătată asupra compoziţiei Lunii era importantă, firească, însă apa cristalizată pe care o putea descoperi în roci putea să traseze perspectiva apropiată sau foarte îndepărtată a construirii unei colonii lunare auto-întreţinute.

Furtuna solară se apropia încet de punctul culminant. Aterizase cam cu o săptămînă înainte de apus, şi continua să spere

ridicol că noaptea lunară avea să cadă mai devreme, astfel încît apusul soarelui să-l scutească de interferențe.

Descifrarea vocilor slabe, aproape indistincte, care ajungeau la el de pe Pămînt, era o adevărată tortură; renunță de multe ori dezgustat, incapabil să descîlcească ghemul de sunete. Căuta în permanență contactul cu cei de la bază ca să mai îndulcească singurătatea ședерii sale; odată ce termină de explorat vecinătățile imediate, îi rămîneau foarte puține lucruri de făcut. Instrumentele aveau să aibă singure grijă de toate. Avea, totuși, de fragmentat probe de rocă și de dozat în eprubete, iar cînd descoperi apa pe care o căuta, amenajă o mică seră în încercarea de a o extrage.

Se întorcea mereu la postul radio, sperînd să găsească măcar o breșă temporară în zgomotul de fond. Cînd avu noroc, îi mărturisi lui Costello neliniștea, iar acesta încercă să-l mai înveselească.

– La urma urmei, doar n-o să dureze la nesfîrșit, veniră cuvintele slabe prin difuzorul pocnind. Dacă am ajuns o dată pe Lună, o s-o găsim tot acolo și data viitoare. Nici nu contează foarte mult dacă aduci toate datele pe care le putem căpăta. În - pocnet.

– Repetă, te rog! Repetă! strigă Arkwright, dar difuzorul îl scuipă ca o pisică furioasă; după o așteptare de cinci minute, renunță.

Știa că lumea fusese agitată de vestea aselenizării lui; Costello îi citise extrase din știri și articole referindu-se la el. Era aclamat ca un al doilea Columb, însă Arkwright nu se putea gîndi decît la pîrîiturile radioului care îi măcinau nervii. Restul putea să aștepte pînă la întoarcerea pe Pămînt.

Scoase trusa de bioteste din echipament și porni să afle dacă o anume pată ciudată pe care o observase pe roci ar fi putut fi un organism viu.

Semnalul de urgență veni cam la șase ore înainte de apus; era departe de navă, încă preocupat de pată, și tocmai ajunsese la concluzia că era doar un compus coroziv. Închise bio-trusa și se întoarse în cabină.

Cuvintele abia dacă puteau fi distinse prin zumzetul și trosnetele din circuit. Dar înțelese destul să-și dea seama că îl chema Costello și că omul părea grăbit.

– Ce este? întrebă el tare și răspicat.

– Nu mai putem capta datele de la spectrografele tale, îi strigă Costello.

– Nu mă surprinde! spuse Arkwright. Transmisia scanării este de tip televiziune.

– Ești în stare să citești o spectrogramă?

– Nu știu dacă pot fără un tabel comparativ. De ce vrei să știi?

– Vrei să vezi totuși ce poți face?

– Care-i graba? Cînd soarele o să apună peste cîteva ore, interferența o să cadă destul ca să vă căpătați datele.

– Exact asta nu putem aștepta. Avem nevoie de o analiză spectrografică solară direct din spațiu.

Arkwright rămase tăcut pentru o clipă.

– Înțeleg că Dutrey ți-a dat vești. Care-i părerea lui?

– Vrea spectrograma aceea ca să fie sigur. Notează ce vrea să afle de la tine, te rog.

Arkwright luă un creion și o planșetă și scrise cîteva duzini de coduri pe care i le citi Costello; pentru multe dintre ele, trebui să ceară repetarea. La sfîrșit, fluieră.

– Spune-i lui Dutrey să nu fie idiot. Imposibil să existe atît de multe linii de hidrogen în spectrul solar.

– Într-o analiză din spațiu s-ar putea să existe, răspunse Costello după o pauză. Probabil că au rostul lor.

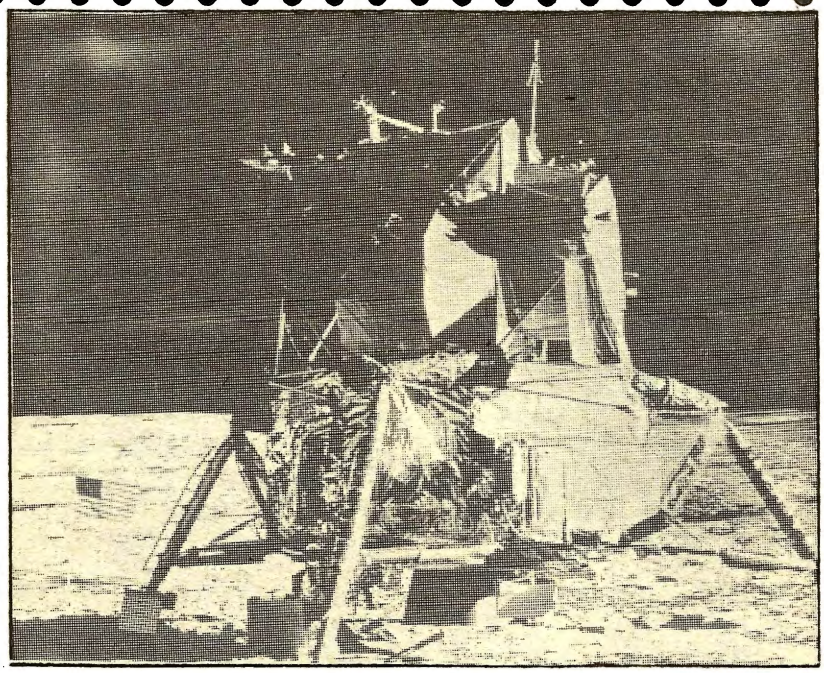

– Bine, ridică din umeri Arkwright. Tu ești șeful. Trebuie să mă grăbesc - soarele va apune curînd. Își prinse casca spațială și ieși din nou. Spectrografele erau patru la număr; unul era îndreptat către soare, celelalte vegheau asupra stelelor de interes ale căror spectre trebuiau să furnizeze date valoroase asupra fenomenelor stelare. "Firește", gîndi Arkwright sec, "ar fi trebuit să pun solarul unu mai departe de navă, nu?"

Intră în umbra instrumentului și ridică vizorul mat dinaintea vizierei ca să poată privi imaginea orbitoare din obiectiv. Mormăi a surpriză cînd începu să vadă clar.

Dutrey avea dreptate; chiar erau atît de multe linii. Își puse planșeta pe genunchi și compară numerele de cod cu spectrul vizibil; după ce le suprapuse pe toate, adăugă alte cîteva pe care Costello nu i le dăduse. Ceva în legătură cu aceste ultime date nu-i dădea pace; se așeză mai bine, ciocănind cu creionul în cască.

Dacă ținea el bine minte, liniile acelea de spectru nici n-ar fi trebuit să existe acolo.

Se întoarse la navă tremurînd.

– Ei bine? spuse Costello ascunzîndu-și prost nerăbdarea. Ce-ai descoperit?

– Tot ce mi-ai cerut și încă ceva în plus, îi spuse Arkwright și i se păru că aude un oftat îngrijorat prin zgomotul static. Nu prea știu ce s-a întîmplat, dar ceva l-a lovit chiar în plexul solar.

Se întrebă dacă Costello avea să-i găsească gluma amuzantă.

– Unele dintre aceste linii aparțin zonei de milioane de grade. Ce naiba caută pe suprafață?

– Nu știu, răspunse Costello. Dar sper să aflu de la Dutrey.

Restul discursului se pierdu într-un vîrtej sonor.

Arkwright se întoarse îngrijorat la spectrograf și mai privi o dată atent înainte ca soarele să apună în sfîrșit dincolo de inelul muntos al craterului. Fiara legendară care devora luminătorul de zi în timpul eclipselor parcă mușcase acum cu adevărat din trupul lui. Îndată ce astrul dispăru în întregime, Arkwright îndreptă spectrograful către următoarea stea de pe listă. Îi trebui mult timp pînă să recalibreze ceasul și să potrivească o lentilă cu distanță focală mai mare. Pînă termină, se făcu destul de frig, chiar și în costumul lui izolat, dar nu se clinti; cînd ajunse la navă, soarele apusese deja de două ore.

Interferența solară trebuia să fi fost acum destul de ecranată de corpul lunar. Îl chemă pe Costello și fu răsplătit cu un zgomot ceva mai puțin enervant.

– Ei, ce are de spus Dutrey? întrebă el.

– Ai puțină inimă, omule! Cît timp crezi că a avut să digere informația? Wald de la Mount Palomar s-a lipit și el de noi; i-am dat aceleași date. Se pare că aglomerația din comunicațiile internaționale a încetat, lumea și-a mai luat gîndul de la tine. A mai rămas scandalul obișnuit, că de ce nu face guvernul ceva...

– Bănuiesc că o să facă, spuse Arkwright. Ei, să mă anunți cînd or să ajungă la vreo concluzie, da? Mă îngrijorează spectrul acela.

Întrerupse legătura ca să mănînce ceva; mîncă cu planșeta dinainte, privind simbolurile și încercînd să priceapă ceva. Cînd termină, se hotărî să iasă și să arunce o privire către Pămînt.

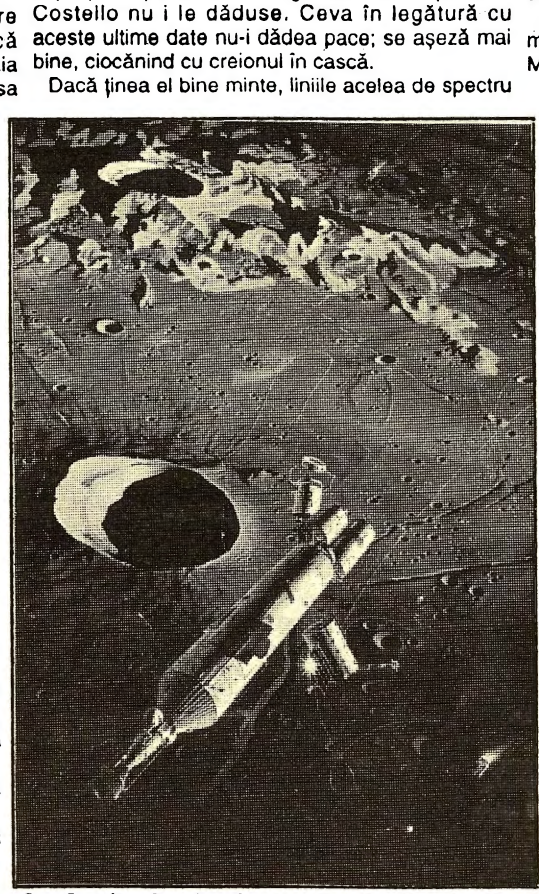

Forma strălucitoare a planetei era ușor încețoșată din pricina aerului și apei; acum că soarele dispăruse, era la fel de luminoasă ca și cea a Lunii văzute de pe Pămînt. Arkwright sesiză o anume diferență, dar asta era altceva.

Privi îndelung.

Și atunci, brusc, de parcă ar fi fost acționat un întrerupător, o lumină fulgeră, iar partea luminată a Pămîntului deveni orbitoare, incredibil de strălucitoare.

Fulgerarea îl făcu să țipe și să-și arunce o mînă în fața ochilor; pe retină îi ardea o pată purpurie, ca o flacără; clipi nedumerit înapoia vizorului mat și își dădu seama ce putea - ce trebuia să se fi întîmplat.

Se răsuci și urcă în fugă scara pînă în tambuchi, blestemînd încetineala cu care procesa mecanismul. Îndată ce se deschise ușa, năvăli în cabină, strigînd în masca nepăsătoare și întunecată a microfonului.

– Costello! Cineva! Mă auziți? Ce s-a întîmplat?

Vocea care se întoarse prin vacarmul uriaș era cea a unui străin; era isteric, urlînd disperat în neant.

– Soarele a explodat!

Strălucirea nemiloasă a soarelui juca peste fața Pămîntului ca dintr-un aruncător de flăcări. Amorțit, fără să reușească să mănînce, să bea sau să doarmă, Arkwright stătea și privea.

Pentru scurt timp - în primele ore, pe cînd mai existau pe suprafața planetei locuri încă neatinse

de flamă - reuşi să adune cîteva date de la oamenii care, în plin dezastru, rămăseseră destul de calmi ca să povestească - fără să le pese cine ascultă, fără să fie nici măcar siguri că mai există cineva care ar putea să-l audă.

Povesteau despre uraganele teribile care devastau continentele, despre atmosfera de la meridianul amiezii încinsă brusc pînă la fierbere; despre marea clocotită, cu bule ridicîndu-se leneş, ca într-un gigantic cazan; despre valurile de flux care se năpusteau peste plajă ca să se rostogolească douăzeci, cincizeci, o sută de mile în interior. Povesteau despre hectarele de cîmpuri uscate şi păduri aprinse într-o clipă; despre oraşele distruse, despre oamenii puşi în faţa unei morţi mai sigure decît cea printr-o detonaţie atomică.

După o revoluţie completă a planetei, calotele glaciare se topiseră complet; nivelul mării se ridicase enorm. Eternele ape reci ale Marelui Adînc se apropiaseră deja de punctul de fierbere; nu mai rămăsese pic de zăpadă pe munţi, nici apă curgătoare în rîurile puţin adînci...

Mai tîrziu, aerul se umplu cu vapori denşi care nu-l mai lăsară să vadă decît un disc lipsit de relief, la fel de alb şi de gol ca faţa lui Venus.

Privind către orizont în prima oră, văzuse ultimele piscuri lunare prinzînd lucirea soarelui de un roşu închis; cîteva dintre ele se prăbuşiseră. Şocurile seismice arătau că partea ascunsă privirii a satelitului terestru era şi ea cuprinsă de dogoarea soarelui.

Se aştepta ca fluxul de gaz dinspre Soare să şteargă şi să absoarbă sistemul Pămînt-Lună - dar asta avea să se întîmple abia peste cîteva ore. După standardul novelor, aceasta era una mică; graniţa în expansiune a Soarelui poate că înghiţise Mercur, poate chiar Venus, dar deocamdată atît. Îşi terminase treaba. Termocuplul din trusă era un instrument prea slab pentru a măsura de la o distanţă de un sfert de milion de mile; totuşi, făcu o încercare şi afişajul îi dezvălui tăcut că temperatura ecuatorială a Pămîntului se ridicase cu 600 de grade.

Pînă la urmă, adormi; capul îi căzu pe spate, membrele se relaxară şi se scufundă bucuros în inconştienţa epuizării.

După asta, timpul trecu pentru el ca într-un fel de vis.

Privea mingea lucitoare de nori, netedă, fără să-şi amintească semnificaţia ei; asculta zgomotul static fără vreo umbră de speranţă că ar putea exista vreo voce care să-l cheme.

Se întreba de ce se chinuia să mai rămînă în viaţă şi îşi aminti că, atunci cînd soarele urma să apară din nou deasupra orizontului lunar, avea să i se ia şi această şansă.

Trecu şi lunga noapte lunară. Cînd cronometrul îl anunţă că era aproape împlinită, îşi îmbrăcă iarăşi costumul spaţial - mîinile care îi treceau peste închizători parcă ar fi aparţinut altcuiva - şi părăsi nava ca să admire cel din urmă răsărit. I se părea firesc să facă asta, în loc să caute cu laşitate adăpostul inutil al navei sau al peşterilor dintre stînci.

Stînd pe cîmpia Mării Lunare, îşi întoarse din nou, îndurerat, privirile către Pămînt. Era atît de strălucitor în noua sa înfăţişare noroasă încît părea mai degrabă o nouă stea uriaşă în ceruri decît o lume.

Se gîndi la lucrurile pe care le făcuse, la locurile pe unde fusese, la oamenii pe care-i numise prieteni - pe care nu mai avea să-i vadă niciodată. Îşi dori să fi fost poet, poate, să scrie un epitaf, să creeze o capodoperă pentru vreun alien necunoscut care să o găsească şi să o descifreze după milioane de ani, să afle cum murise o rasă...

Bine sau rău? se întrebă el.

Dacă ăsta era sfîrşitul lui Hitler şi Napoleon, al lui Attila şi Genghis Khan - cu atît mai bine. Dar era şi sfîrşitul lui Isus, Buddha şi Confucius; al lui Galileo, Newton şi Einstein; al lui Beethoven, Kreisler şi Armstrong; al lui Fidias, Michaelangelo şi Picasso; al lui Homer şi Shakespeare...

Cum ai putea să iei pur şi simplu un creion şi să scrii SFÎRŞIT peste o poveste care durase vreo două milioane de ani?

Rămase atît de mult cufundat în amintiri, încît trecu ceva timp pînă ce realitatea reuşi să se impună iarăşi minţii lui drogate de regret; privi împrejur cu o tresărire.

Peisajul era scăldat în lumina soarelui; umbre lungi de răsărit se prelungeau spre orizont. Dar el încă mai trăia.

Neîncrezător, se întoarse şi privi în plin soarele neridicat din răsărit. Forma i se tulburase; era

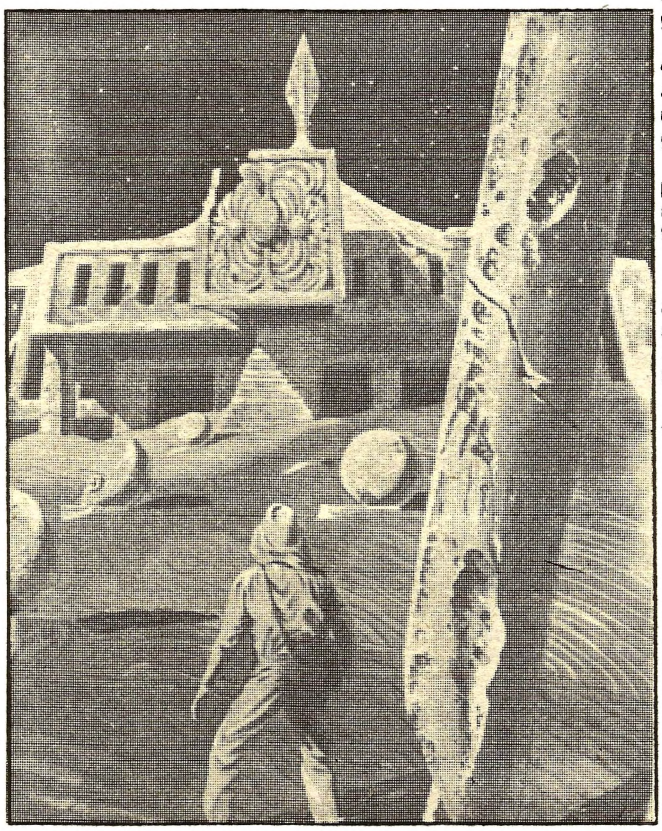

difuz, acoperit de gazele de erupţie şi părea mai mare ca înainte. Dar îi lipsea strălucirea ucigaşă.

După o resemnare atît de lungă, îi trebui ceva timp să se obişnuiască cu ideea de a rămîne în viaţă. Cînd reuşi, petrecu o vreme în strigăte frenetice de bucurie, pînă ce epuizarea îl potoli şi începu să se gîndească la întoarcere.

Pentru că trebuia să se întoarcă acasă. Plecarea lui fusese vremelnică; nu putea trăi aici fără hrană, apă, oxigen...

Poate că mai existau supravieţuitori ai iadului novei prin refugii subterane: în mine adînci, în adăposturi anti-atomice.

Poate.

Era o singură cale de a afla. Trebuia să se întoarcă.

Faţa Pămîntului era de nerecunoscut. Mările grele, uleioase; pajiştile tăvălite şi sfîşiate; oraşele ruinate iţindu-se din golfuri proaspăt inundate - era o viziune a Infernului, mascată de nori groşi de vapori şi fum negru dispersîndu-se încet.

Planînd cu nava, privi neliniştit în jos pe cît îi permitea furtuna de aer torturat, căutînd un semn de viaţă.

Dar ce fel de viaţă să fi putut supravieţui furtunii de dogoare şi radiaţii revărsate din soare?

Alese drept teren de aterizare o mlaştină acum secată; terenul fusese transformat într-o pată de noroi uscat, punctată doar de rămăşiţele carbonizate ale cîtorva copaci împrăştiaţi.

Furtuni electrice grozave se înfuriau la orizont. Nu îndrăzni să zboare mai departe şi să le ţină piept.

Aterizarea se desfăşură cu bine; rulă vreun kilometru, aşteptînd clipă de clipă ca roţile să cedeze şi să-l zdrobească de pămînt, dar se opri nevătămat.

Imediat ce reuşi să părăsească pupitrul de comandă, îşi luă trusa chimică şi ieşi să facă nişte teste. Ele îi spulberară şi ultima speranţă.

Nu mai exista oxigen în aer; vaporii fetizi de apă şi dioxid de carbon, incredibil de abundenţi din pricina incendiului gigantic, înclinaseră balanţa către azot şi hidrogen. Fără oxigen nu putea exista viaţă animală; fără aceasta, vegetaţia era condamnată.

Îşi trase costumul spaţial şi porni către ţărmul mării plumburii de la o milă depărtare. Fusese la 50 de mile distanţă înainte să se fi topit calotele polare - asta dacă-şi cunoştea precis poziţia; coastele erau atît de modificate încît era greu de spus.

Marea se prăbuşea aburind peste plajă; era plină cu resturi. Bucăţi de peşte erau aruncate de un val şi luate înapoi de următorul. Îi încercă temperatura; era la 10 grade de fierbere, chiar şi acum.

Fără să spere vreo clipă, expuse cîteva plăci de cultură, gîndind să descopere măcar nişte spori aduşi de vînt. Aşteptînd rezultatele, privi către orizontul acoperit de aburi.

– Şi apele adăstau peste pămînt, murmură el.

Trebuia să fi fost cam aşa la începuturi - aerul plin de dioxid de carbon de la vulcanii mocniţi şi aburi de la oceanele pe cale să se răcească. Şi continentele şi apele erau la fel de lipsite de viaţă.

– Asta s-a mai întîmplat şi înainte, rosti el către lume.

Şi orice vietate de pe faţa pămîntului a fost distrusă...

De unde îi venise asta în minte? Se gîndi o clipă şi îşi aminti. Firească: din descrierea potopului lui Noe. Acel potop se petrecuse oare cu adevărat? Ştia că povestea era larg răspîndită - aproape prea larg răspîndită ca să mai fie o legendă. Evreii îl numisera Noe; grecii, Deucalion; Babilonienii, Uta-Napistim. Da, fusese un mare potop - dar acesta era mult mai radical. Noe îşi luase familia şi reprezentanţi din fiecare specie de păsări, animale şi insecte.

Fusese pregătit să înceapă din nou.

În vreme ce el - şi se uită la plăcile de cultură, pe care le găsi goale - era singur.

Mai tîrziu, dinaintea pupitrului laboratorului său, ţinu piept adevărului. Marea era sterilă; aerul - de nerespirat; pămîntul - gol. Era nu numai ultimul om; era şi ultima creatura vie de pe Pămînt.

Ridică din nou una dintre culturi şi scoase un strigăt de neîncredere. O colonie minusculă de bacterii îi pătau suprafaţa.

La care mediu o expusese pe asta? Îşi consultă notele febril şi se retrase dezamăgit. Fusese goală cînd o adusese în navă.

Fusese goală cînd o adusese în navă.

Dar el încetase să mai fie singura creatura vie de pe Pămînt.

Şi acolo, afară, lucrurile erau aşa cum fuseseră la începuturi, cînd viaţa apăruse pe Pămînt: marea sterilă, aerul de nerespirat, pămîntul gol - dar aşteptînd.

Zîmbind, sigur acum de lucrul pe care trebuia să-l facă, Arkwright se ridică în picioare şi deschise uşa.

Atunci a ieşit Noe din corabie; şi împreună cu el au ieşit fiii lui, femeia lui şi femeile fiilor lui;

Toate fiarele, toate animalele, toate păsările şi toate cîte se mişcă pe pămînt, după felul lor, au ieşit din corabie.

Traducere de Mihai Samoilă

O ALERGĂTURĂ PRIN EUROPA (2)
GLASGOW - INTERSECTION
Sponsored by Wizards of the coast

Întîlnirea a debutat, mai întîi cu zvonul, apoi cu certitudinea morții lui John Brunner. Afectat de trista veste, mă așteptam la o reacție generală mai marcată, dar Intersectionul a continuat triumfal, în pofida, așa cum aveam să aflu mai tîrziu, problemelor proaspetei văduve legate de cheltuielile de înmormîntare ale celui care a fost unul dintre cei mai importanți scriitori contemporani de SF. „Show must go on", rămîne, se pare, un șlagăr la modă.

Pe 25 august apare Ionuț Bănuță, venit cu avionul.

Agitație, zgomot, alergătură, agitație. Obțin un autograf de la „mis" Lee Wood pe proaspătul său debut la editura Nemira, fac schimb de autografe cu Pierre Moummon (eu semnînd pe antologia timișoreană abia apărută - *Twelve*, el pe numărul 45 *Antares);* bîntuim tîrgul potopit de startrekisme, tolkienisme, cărți la a doua mînă, cărți la prima mînă, rarități; expoziția de grafică și pictură SF - forme de expresie ale artei figurative, în general cu tendință suprarealistă sau de „poezie a spațiului" cu englezii și americanii în primul rînd: John Sullivan, Paul Youll, Peter Elson, Mick Van Hogten, Paul Swendsen, Chris Moore, Fangorn.

Dar și mult kitsch. Românii, din păcate, nu îndeplinesc întotdeauna deziderатul figurativ, iar cînd o fac, rareori depășesc un anumit nivel.

Obțin o adresă de contact de la domnul Brian Aldiss - după gusturile mele cel mai interesant autor anglofon al momentului.

Au loc în diferitele săli mai multe conferințe, cîte patru simultan. Trădători, îl părăsim pe Lucian Merișca la greu să ne ducem să mîncăm (programarea celor două evenimente se suprapune fatal). Dintr-o confuzie nu nimerim nici la expozeul pe tema vampirilor susținut de Nicu Gecse, ba, cei mai mulți, ratăm și prima întîlnire cu domnul Alexandru Mironov. Ne mobilizăm însă majoritatea la a doua sa apariție publică cu Peter Hamilton, Keneth Hamilton și Moshe Feder (care întîrzie)

Al. Mironov (aproximativ): „ High-tehnologia militară, prin pătrunderea ei masivă din ultimul timp în viața civilă aduce acesteia ceva din spiritul violent al armatei"(!)

Discuțiile îmi aduc aminte de un citat din filosoful D. D. Roșca: „În ultimă instanță știința contestă Istoria - fiindcă nu există Istorie!" (citat din memorie din „Existența Tragică"). Unul din sensurile ascunse ale acestei aserțiuni stupefiante ar putea fi și acela că știința e atemporală. Viitorul nu există. SF-ul, privind la viitor, vede prezentul. Orientîndu-l și dîndu-i un sens.

Al. Mironov (răspunzînd la o întrebare din sală):

- Puterea președinților marilor uniuni statale nu e Puterea. Aceștia dau ordine care se disipează pînă „jos". Există o „difuzie" a ordinului dat, de sus în jos. Un scriitor de talent are mai multă putere decît o „directivă" a Puterii

Cazarea noastră la Glasgow: cîte opt în cameră, la *Youngs Hostel.* Niște bucătărese scoțience extraordinare, care dacă ar veni în România, ar putea deschide un hotel de lux la prețuri minimale, fiindcă știu să gătească mîncăruri grozave din cele mai modeste resurse. Unii, mai hulpavi, luîndu-și „o porție în plus" îi lasă pe alții fără hrană (acum sîntem în capitalism, s-a terminat cu „conștiința" și „umanismul" - „homo homini lupus", ce mama naibii! - am intrat - cu picioarele - în Europa)

La hotelul *Forte Crest,* „serile americane" - party-uri la care aspiranții la titlul de gazdă a viitoarelor convenții pînă în anul 2.000 (Chicago, Baltimore, Atlanta, Boston) dau de băut la toată lumea (cum se obișnuiește la ei). În ultima zi domnul Cornel Secu se încumetă și dînsul la o seară românească, găzduită, pînă la urmă, tot de americani. Iese... bine, în sensul că în înfzinul convenției de a doua zi ni se duce duhul că sîntem cam băutori și ... Oricum, băieți buni.

Scriitorul Jonathan Cowie, generos ne face cinste, mie și lui Silviu Genescu, cu cîte un whisky (dacă scoțienii ăștia fac ceva ireproșabil, apoi ăsta e whiskyul... scoțian). Discutăm pasionat, cu plăcuta surpriză de a avea preocupări comune (ecologia). Îmi dă, pentru JSF, discursul său de la Intersection și două articole de știință (pe care le vom traduce și, să sperăm, publica, într-un număr viitor) și o invitație la convenția engleză de la începutul lui septembrie, la care n-am cum să particip... din motive obiective.

Stabilesc contactul cu un grup de japonezi de la care obțin adresa scriitorului Tomaki Aoyama (Mystery writers of Japan) și primesc un steguleț cu un șarpe SF confecționat special pentru Intersection. Am plăcerea să-l cunosc pe criticul Jaroslav Olsa Jr. din Republica Cehă, „advisor to the First Deputy Minister" - care m-a pomenit într-o recentă carte a sa și care se arată interesat de orice material critic (mai ales de cartea domnului Mircea Opriță) referitoare la SF-ul românesc.

Duminică, 27 august are loc festivitatea de premiere a acestui mare festival anglofon. Se decernează premiile Hugo. Premiile anglofoniei. „Cele mai" din SF. Evident, anglofonii sînt singurii care concurează (și pot concura) la ele. Din cîte am costatat eu nu prea există mari scriitori în alte limbi decît cele natale. Chiar și marile traduceri nu sînt, nici ele, decît tot „opere de autor". E firesc ca, pe englezi, să nu-i învețe engleza... un român, de exemplu.

Solemnitate. Entuziasm.

Anglofonii rîd. Glumesc. Sînt un popor (de popoare) mare, puternic, învingător, care, iată, știu și să rîdă și să glumească.

În Glasgow nu există săraci, nu există cerșetori, nu există beți. Aproape că nu există nici fumători. Cum îi spuneam lui Jonathan Cowie, dintr-un anumit punct de vedere pentru noi poate că ei sînt viitorul. Cel puțin tehnologic. Pentru noi e ușor să facem SF. Ne uităm la ei și gata. Dar pentru ei? Care e viitorul lor? Ei la ce privesc să se inspire? Există o limită a progresului tehnologic de care parcă occidentalii tind să se apropie.

În închiderea festivității - jocuri de artificii. Sub ploaia de stele multicolore, gîndul că John Brunner nu mai e printre noi. Sau e tot aici? Oare spiritele scriitorilor, după moarte, mai sînt interesate de literatură? Pentru spirite creația spirituală mai înseamnă ceva? Este, într-adevăr veșnic frumosul? Gîndul acesta mă mai bîntuia și la comemorarea lui Dan Merișca de la Iași. Acolo unde sînt ei se mai adună la cenacluri, la consfătuiri? Dacă da, atunci ACOLO trebuie să fie Marele Intersection, al tuturor timpurilor. Imaginați-vă o „ședință" cu invitați (de onoare) de talia unor Wells, Poe, Verne... La care „nou veniți" ca John, sau Colin, sau Dan intră sfioși să „stabilească un contact" cu alde Homer, Hesiod sau Lao Tze.

28 august. Edinbourgh. Capitala Scoției. La poalele castelului medieval o formație din Cuzco dă o avanpremieră pentru spectacolul din seara respectivă. Și aici, ca și la Glasgow, NORII. Au scoțienii ăștia niște nori nemaipomeniți - foarte joși, cu o luminozitate aproape fluorescentă, purtați repede de curenți și vînturi care jos nu se resimt. Și frigul a doar vreo 15° de Cercul Polar. Arțari cu frunze violete. Pe aici nu sînt nici duzi, nici nuci.

Cu o zi înainte vizitasem la Glasgow, într-o fugă, muzeul de artă, istorie naturală și... istoria tratamentelor aplicate bolnavilor psihici. În Marea Britanie procentul acestora e majoritar în rîndurile populației. Pînă și marele Walther Scott se pare că a vizitat un lăcaș de tratamente psihiatrice. În balanță - optimismul funciar în resursele științei și în adevărurile ei eterne (ca în cazul lui J. Cowie) - și parfumul florilor, suav ca nicăieri altundeva.

Azi vizităm în fugă un oraș regal - cît o Istorie de frumos și semeț. Catedrale. Palate. Castele. Există ceva în atmosfera scoțiană care lasă impresia că unii din cei de aici tînjesc, și ei, după o autonomie și independență totale - poate că asta e „boala" tuturor „nordicilor" - indiferent de țară sau de altitudine.

Trandafiri și flori violete de... liliac sălbatic(?)

Ascultînd muzică pe străzile Edinbourghului și celorlalte orașe apusene îmi dau seama că noi sîntem un neam MUT. Nu avem muzică - sau nu mai avem. Singurii care... se veselesc la noi sînt... „lăutarii" străini de neam. Restul nației sîntem în doliu. În cel mai zgomotos caz, bocim, dar muzică NAȚIONALĂ nu avem. Pînă și naiul „nostru" e... grecesc. La fluier nu mai cîntă nimeni. Alte scule, „naționale", mai complicate, ne sînt tot atît de necunoscute ca și „sportul nostru național", oina, pe care n-o mai joacă nimeni (poate țurcă...). Nici din trunză nu cîntăm. Nici din țambal. Nu cîntăm din nimic. Că nu avem timp, chef și bani.

Anglia și Franța sînt, pînă la urmă, două imense parcuri. Sub norii joși cerul pare drept sau cu o conversie inversă. Statura medie a englezilor este sub 1,78 m. - în principiu sînt destul de mici și relativ blonzi sau șateni. Au o corectitudine pedantă la înapoierea restului la mărunțiș (ținînd cont de prețurile foarte mari) în contrast cu furtișagurile alor noștri de la cantina (de lux) a hotelului (pentru tineret). Și cînd te gîndești că grupul nostru este un eșantion de elită... La plecare au rămas în urma noastră, pe marginea pajiștii de la intrarea în parc, „tradiționalele" ambalaje și resturi de la dejunurile „la iarbă verde" luate de grup.

Privit în ansamblu întregul occident îmi apare intens religios. Pînă și satanismul lor provine tot dintr-o religiozitate pe dos - nu ca la noi, unde e urmarea „ateismului științific" ridicat la rangul de imoralitate oficială (sau aproape).

Nu avem bani să vizităm muzeul whiskiului din Edinbourgh - ultimele resurse ne-au fost mulse de șoferi ca să facem această „abatere de la program". Șoferii români, în excursii, sînt boieri cu milogii de turiști pe care-i vămuiesc pentru orice serviciu adus - așa se explică faptul că, la Paris, singurii care și-au permis cabaret la Moulin Rouge au fost ei.

În drumul spre Londra, Ionuț Bănuță, lipit vremelnic la grup, își pune problema la un moment dat, existențial: „Stau în cumpănă dacă SĂ ÎNJUNGHII O CONSERVĂ". Eu cumpăr cu strîngere de inimă o sticlă cu limonadă de un pound și patruș'nouă de pence. Cine spune de scoțieni că sînt zgîrciți sau face propagandă anglofonă, sau nu ne-a cunoscut pe noi.

29 august, ora 6 a.m. STONEHENGE („la piatra spînzurată"). Practicăm înaintea celebrului sanctuar închis (pentru renovare) tradiționalul ritual românesc al sacrificării salamului și roșiei în vizită la noii celți. Să fie primit! Unii din grup au preferat totuși să-și continuie somnul, ținînd cont de frigul și burnița de afară.

La ora 10 poposim la Hyde Park. E frig și burnițează. Pe alei mai multe persoane fac jogging sumar îmbrăcate. În gura de metrou, cerșetori cu sac de dormit.

Tragem la un hotel SF: THE GENERATOR și mîncăm la un McDonalds. Londra mi s-a părut un oraș urît, înghesuit, „meschin", murdar (în pofida eforturilor evidente și disperate ale edililor). Scump și indiferent - mi-a prilejuit, totuși, surpriza a doi cetățeni simpatici și săritori care, văzîndu-ne străini, ne-au ajutat să ne descurcăm în găsirea

metroului. Ca şi la Glasgow, am rămas surprins cît de multe avioane pot survola cerul - în fiecare moment pe cer este cel puţin unul.

30 august. Vizităm Parlamentul, Big Benul şi, dincolo de podul peste Tamisa, o piaţă aerată unde circulaţia este mai puţin năucitoare. Seara însă, parcul şi lacul de lîngă palatul regal au o amenajare formidabilă: lumini, jocuri de apă - deşi nu e mai mare decît Cişmigiul, e din altă lume, de vis.

Pe 31 august dimineaţa, înainte de a pleca, vizităm Tate Galery unde găsim şi un Brîncuşi, apoi National Galery şi galeria naţională de portrete, pînă la completa năucire şi saturaţie. După impresioniştii văzuţi în Franţa, Turner, pictori de dinainte de 1700, portrete regale - şi toate într-o alergătură buimăcitoare prin muzee în care să tot stai luni în şir. Un blocaj intelectual ne face să trecem pe lîngă Rembrandt, Botticeli, Michelangelo, Van Dyke, El Greco, Tizian, Velsquez şi alte minuni cu aerul că nu avem în sufragerii altceva decît din astea. Afară, sub norii de staniol, Tamisa curge tulbure.

31 august. Ramsgate - Dunkerque cu feribotul Sally, mai puţin luxos decît cel belgian cu care am venit. Marea e mai agitată decît data trecută.

1 septembrie, ora 8,30, Bruge. Un orăşel medieval pe canale - o Veneţie nordică protestantă cu o catedrală şi un turn superbe şi cu nişte preţuri absolut exorbitante (de două, trei ori mai mari ca în Anglia). Pe apa canalelor, lebede şi raţe.

Belgia are multe păduri. Cirezi. Herghelii. Lacuri şi canale amenajate, N-am mai văzut niciodată, nicăieri, păduri atît de dese ca aici. Dar şi aici sînt cerşetori. În staţia metroului din Bruxelesul, pe zid scrie „droguri" şi un număr de telefon.

Toate catedralele din occident pe unde am trecut noi sînt în reparaţii.

Belgienii nu au monoculturi de grîu sau de porumb. O floră specifică pe marginea drumului, cu o iarbă înaltă, deasă şi lungă, îmi sugerează tufişuri de maquis (pe care nu le-am văzut niciodată).

În drumul spre Luxemburg trecem pe lîngă un centru de cercetări spaţiale.

nimic.

În Luxemburg, în afară de les jardines de Luxmburg şi de preţurile foarte piperate mi s-a părut că nu prea era nimic de văzut. Grădinile erau, ce e drept, superbe. Acolo a fost singurul loc unde am întrezărit, în parc, o pisică „fără număr de înregistrare". Animalele din occident sînt toate cu bănuţ de recunoaştere la gît. (Ale noastre mai trec încă printr-o perioadă de tranziţie).

La plecare, un parc de distracţii superb luminat pe lîngă care am trecut în viteză ne-a lăsat cu sentimentul că n-am poposit noi unde trebuia ca să aflăm adevărata frumuseţe a acestui oraş.

2 septembrie. Înnoptăm la Munchen într-un hotel pe a cărui uşă scrie în germană, engleză şi... română: „camere libere". Condiţii de cazare cam ca la „căsuţe" în Costineşti. Gebhardt. În schimb, una dintre recepţionere este româncă (ba chiar cu studii universitare) şi foarte gentilă cu noi.

3 septembrie, ora 9,25 - trecem pe lîngă Strasbourg, dar şoferii nu mai opresc să vedem şi noi casa unde a locuit Mozart.

Ora 10 Alpii.

Ora 10,30 Rîul Inn.

De la întoarcerea din Anglia nu există practic graniţe. Trecem liber peste tot. Cirezi mari, dar nicăieri turme. Şi nicăieri pe unde oprim, nici în Germania, nici în Austria, nu e praf - nici măcar pe băncile din parcări.

3 septembrie, ora 17 - graniţa cu Ungaria. Începe iar tradiţia vizelor. Avem un conflict cu şoferul care, de la intrarea în Republica Ungară nu mai vrea să oprească nicăieri. Terorism şofericesc.

La ora 24 ajungem la vama Nădlac. O coadă de cîţiva kilometri de Tiruri aşteaptă să treacă în România. Preferenţial, abia-abia reuşim.

4 septembrie, la ora 3,50 ieşim şi din vama română. Plouă cu fulgere şi tunete. Terorismul şofericesc reîncepe. La ora 5 ajungem la Arad.

La Hotel Parc nu funcţionează decît un singur closet (la bărbaţi). Îl întrebuinţăm... mixt. Ora 9. Piatra-Scrisă (pe valea Cernei) - ne reîntoarcem la balcanicul closet turcesc din privata scobită-n glie.

Muzeul de artă din Glasgow

Bruxelesul este un oraş foarte mare şi înghesuit. Cele cîteva repere arhitectonice mai impresionante sînt acoperite de alte clădiri. Un oraş „pestriţ", destul de murdar, francofon dar cu firme germano-flamande de neînţeles. La toate closetele taxa e de 10 franci belgieni, adică vreo 800 lei. N-am mai reuşit să intrăm şi în Arts Galery unde aflaserăm că ar avea Rubens şi Daly. Eu, cel puţin, am ajuns la saturaţie de alergat prin muzee. Nu mai receptez cu confort şi igienă... orientale, dacă nu chiar strămoşeşti. Visul occidental s-a terminat. La ora 19 ne despărţim la Gara de Nord, de unde iau metroul spre casă, năuc de oboseală. Mă simt aproape bine: îi înţeleg pe cei din jur ce spun. Deşi, uneori, mai bine nu i-aş înţelege...

MIHAIL GRĂMESCU
5 septembrie 1995

Vitrina cu iluzii

EXPERIMENT REUŞIT

Conexiunea PSI de Joe Haldeman, ed. Teora, traducerea: Mihai-Dan Pavelescu, 3000 lei, 152 pag.

Nu încape nici o îndoială, literatura SF ar fi mult mai săracă fără tematica puterilor PSI şi în special a telepatiei. Folosindu-se de aceasta şi de recuzită aferentă, au fost scrise poate mii de romane şi povestiri, multe de o calitate îndoielnică, căzînd uşor în infantilismul plăsmuirilor cu supereroi de mucava, savanţi maniaci şi monştri scîrboşi, dar şi o serie de lucrări valoroase, care nu trebuie să lipsească din biblioteca orcărui SF-ist. Dintre cele traduse în limba română s-ar putea enumera *Omul demolat* al lui Bester, *A doua Fundaţie* de Asimov, *Telepatul* de John Brunner şi, nu în ultimul rînd, *Conexiunea PSI* de Joe Haldeman.

Deşi nu este opera lui Haldeman care a avut cel mai mare succes la critică sau la publicul cititor, *Conexiunea PSI* (*Mindbridge*, în original) este o carte bine scrisă, ce delectează şi provoacă în acelaşi timp cititorul. (Între paranteze fie spus, *Conexiunea PSI* a însemnat ceva pentru viaţă editorială a SF-ului american. Astfel, în 1976, Joe Haldeman, pînă atunci aproape un ilustru necunoscut, reuşea să cucerească cu romanul *The Forever War* nu mai puţin de 4 premii - Hugo, Nebula, Locus şi Ditmar; ca urmare a acestui fapt editura Avon l-a oferit drept avans pentru următorul roman, chiar *Conexiunea PSI*, o sumă cu şase cifre - dolari SUA, normal - considerată record în materie la acea dată.)

Conexiunea PSI este, aşa cum arată şi pagina cu dedicaţii, un roman-exerciţiu, un roman-experiment, scris fiind în cinstea profesorilor de la *Atelierul Literar Iowa*, lui John Brunner şi lui John Dos Passos, aceştia doi din urmă abordaseră şi ei tehnica folosită în romanul de faţă – cea de transpunere în literatură a procedeelor şi montajului de film (Brunner în *Stand on Zanzibar* şi *The Sheep Look Up* , iar Dos Passos, inventatorul tehnicii, în *Manhattan Transfer* şi în trilogia *USA* .) Practic, cartea este un colaj de capitole narative, pasaje de autobiografie, rapoarte, procese verbale, scrisori, bucăţi de scenariu filmic, extrase din cărţile de ştiinţă popularizată ale viitorului, analize, tabele, statistici, interviuri, partituri muzicale chiar, grafice, anunţuri publicitare, formule matematice, ştiri din ziare etc. Aspectul de colaj însă nu rămîne doar la nivel structural, ci se răsfrînge şi asupra conţinutului. Astfel, Haldeman foloseşte un conflict şi o recuzită de tip space-opera – caracteristice SF-ului din anii '30-'40, tratarea este foarte riguroasă şi ancorată în ştiinţific – atitudine moştenită de la hard SF-ul anilor '50-'60, apar însă şi idei speculative şi morale (New Wave-ul anilor '60-'70), precum şi probleme individuale (mainstream). Închipuiţi-vă ce frumuseţe de ghiveci ar fi ieşit de aici de sub pana unui novice într-ale scrisului; Haldeman însă, reuşeşte un roman excelent, coerent, care se citeşte cu plăcere şi uşurinţă şi care totuşi este mai mult decît o simplă poveste iscusit creată.

Deci s-o luăm metodic.

Plotul : În cursul colonizării galaxiei de către pămînteni este descoperită o rasă extraterestră telepată, cu o conştiinţă comună, nivel tehnologic mai ridicat şi incapabilă de a-i înţelege pe oameni. Contactul psihic dintre reprezentanţii celor două civilizaţii are loc prin intermediul unui animal de pe altă planetă, care joacă rol de punte telepatică.

Hard SF : Haldeman imaginează un sistem de transmitere instantanee a materie la distanţe imense, o metodă de terraformare şi colonizare a planetelor, o sumedenie de gadgeturi mai mult sau mai puţin interesante. Totul este explicat convingător, pe înţelesul oricui. O bilă albă pentru Haldeman deoarece m-am găsit propoziţii de genul „Un patrulater este figura geometrică cu patru laturi." (Adică explicarea unor chestii cunoscute de toţi aceia care au dat banii pe cartea în discuţie – lucru întîlnit uneori la autori mari de hard-SF sau ştiinţă popularizată.)

Soft SF : Aici Haldeman mai primeşte o bilă albă. Nu voi pomeni decît una dintre toate ideile, speculaţiile şi meditaţiile despre natura umană, despre comunicare şi înţelegere. Spune Haldeman la un moment-dat, telepatia, cunoaşterea gîndurilor celuilalt, împiedică - paradoxal, ar părea la prima vedere - contactul interuman; dorinţa de a-i minţi pe ceilalţi, de a-i înşela este prea adînc înrădăcinată în noi.

Mainstream : *Conexiunea PSI* poate fi văzută şi ca un „roman de formare"; asistăm astfel la devenirea spirituală a personajului principal, Jaque Lafavre, devenire nu lipsită de crize existenţiale, angoase şi sechele ale unor evenimente care l-au marcat copilăria.

O menţiune specială pentru traducător, Mihai-Dan Pavelescu, care reuşeşte, ca de obicei, o versiune fără cusur. Deoarece am mai tradus şi eu cîte ceva, pot spune că ştiu în stare să recunosc cînd o traducere e bună, chiar dacă n-am originalul la îndemînă. Pentru un traducător, o carte este tălmăcită „meseriaş" cînd mai înveţi cîte o chestie - două din ea, iar din lucrările traduse Mihai-Dan Pavelescu ai întotdeauna ce învăţa.

Mai trebuie pomenit şi curajul editurii Teora care promovează pe piaţă românească un autor practic necunoscut la noi, deşi ar fi putut să scoată romane de autori deja apăruţi, care ar fi avut o vînzare garantată, chiar dacă n-ar fost cine ştie ce.

Cătălin TENIŢĂ

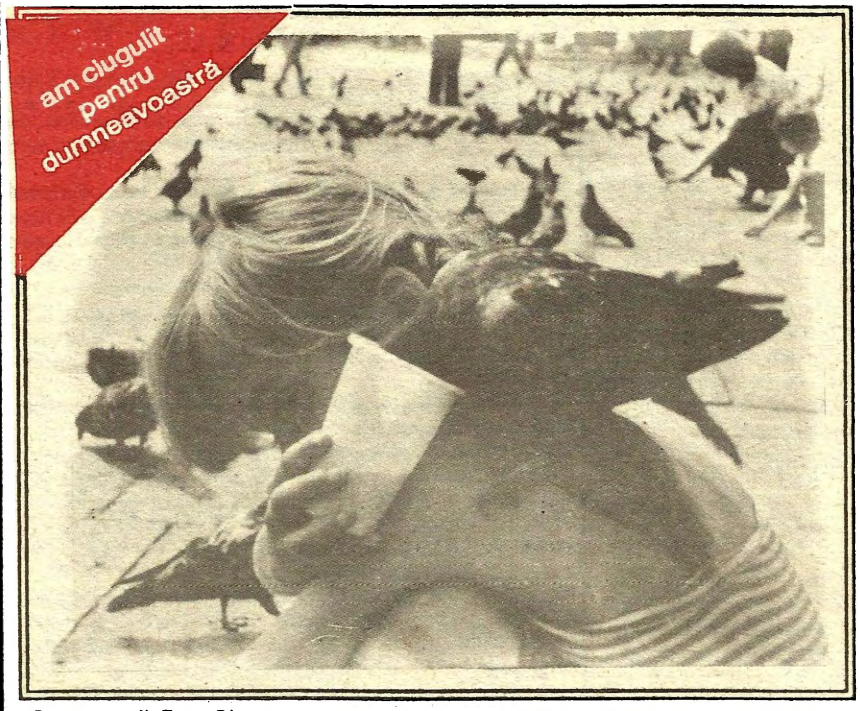

Mihail Grămescu

Ultima oră:

SOLARIS REDIVIVUS

Fostul cenaclu Solaris, de pe lîngă Casa de Cultură a Studenţilor din Bucureşti, cu sediul în strada Plevnei nr. 61, anunţă reînceperea şedinţelor cu data de duminică 8 octombrie 1995, ora 11, la sala nr. 5, parter. El îşi propune să activeze din nou, sub formă de cenaclu studenţesc, deschis tuturor scriitorilor, fanilor şi iubitorilor de literatură şi FANTEZIE (SF şi mainstream, proză şi poezie, dramaturgie şi eseistică), iar Casa de Cultură dispune şi de o sală de proiecţie unde se vor da filme după şedinţele de cenaclu.

La şedinţa de deschidere sînt invitaţi toţi cei interesaţi, doritori să facă parte dintre membrii fondatori ai celui mai vechi şi de tradiţie cenaclu SF din Bucureşti, printre primele de acest gen din România.

ŞTIRI ŞTIRI ŞTIRI

pe scurt pe lung pe lung

☛ Se pare că Don Simon s-a consolat după greaua pierdere semnalată în numărul trecut al JSF. Noul favorit al scriitorului ploieştean se numeşte Fidel Castro (asta spune totul despre convingerile politice ale proprietarului) şi aparţine grupării insectelor prigonite de fabricantele de acid formic (cnf. La Fontaine). Fidel e pierdut undeva în spaţiul intermobiliar şi nu CRI-tică decît pe timp de noapte.

☛ Cătălin Ionescu şi-a terminat sejurul la mare unde s-a bronzat alături de graţioasa sa soţie sub rafalele vîntului ce-a bîntuit săptămîna trecută litoralul.

☛ Michael Haulică a vizitat sîmbăta trecută urbea ploieşteană şi a beneficiat din plin de votca "dată" de Rabi care întîmplător poartă şi numele de Marian. Acelaşi Rabi protestează public împotriva Baz-Bazului Naţional care-l face în mod josnic milionar, tocmai acum cînd a ajuns multi-milionar.

☛ *Alternativii* văzînd că n-au spor cu *Alternativul SF* care ia în greutate fără a apuca să vadă lumina copiatoarelor au hotărît să mosească:

ALTERNATIV EXPRES - BULETIN DE ÎNALTĂ FRECVENŢĂ

pentru transmiterea rapidă şi proaspătă a informaţiilor. Buletinul va ieşi neregulat dpdv cronologic, fără un număr fix de pagini şi nu va fi ilustrat. Primul număr a apărut săptămîna trecută în patru pagini, al doilea va apare săptămîna aceasta în opt. În nr. 2 va apare celebrul poem al lui William Gibson în versiune bilingvă, poet vînat prin *haking* de pe *InterNet*. Vom reveni.

☛ Totuşi fanzinul *Alternativ* va apare! Un număr săptămîna aceasta şi încă unul săptămîna viitoare.

☛ Tot în Iaşi va avea loc lansarea antologiei

MOTOCENTAURI PE ACOPERIŞUL LUMII.

Şi acest lucru se va întîmpla în prezenţa a cea mai mare parte dintre autori pe data de 23 septembrie.

☛ Şi craiovenii încep să mişte. Tavi Mustafa strînge din dinţi la gîndul unui posibil volum. Şi nu numai din dinţi. Strînge şi oarece texte pentru acelaşi. Volum. Cît o să fie de volum-inos, dac-o să fie şi cum o să fie, om mai vedea.

☛ Pînă atunci acelaşi bănoşi, adicătelea dinspre ale Băniei plaiuri trudesc la convingerea unui editor spre scoaterea din străfundurile tiparniţei a unei antologii cenacliste. Sau nu chiar cenacliste. Totul e înfăşat în zăbranicul tăcerii şi incomunicării.

☛ În acest timp, *Doru Stoica* fredonează vesel *"E război, Ioane,/ La oaste, Hail"* înverzindu-se ca pe timp de primăvară.

☛ Pompilian Tofilescu s-a tupilat cum trebuie în spatele celui de-al şaselea an politehnist şi-a dat-o cotită, deşi şi-a serbat cu POMPĂ călcarea în picioare încă unul an. De viaţă (din păcate). La mulţi anil şi cîteva luni.

☛ Tot ăl aniversar vînează o emisie radiofonică la primu' post particoler al Craiovei: ***Horion***. Dacă l-o prinde sau nu, om mai vedea pen'că selecţia la ăl post de radio să face pă pile şi picioare *(cît mai epilate şi mai minijupiste)*. Şi să dezvăluim, totuşi, şi cîte toamne a contabilizat draga noastră Filofteu: 25. Aşa puţini?

☛ Surse nemiriste confirmă un lucru pe care-l bănuiam deja: romanele trimise pentru concursul *Nautilus* sucombă sub numărul celor primite pentru secţiunea *Purgatoriu*. Totuşi au fost primite şase romane şi 84 de texte scurte.

☛ Şi o ştire bună: săptămîna viitoare va re-apare, în sfîrşit - revista ***Nautilus***. Vom reveni în numărul viitor cu amănunte despre cuprins, aspect, etc.

☛ Tot săptămîna aceasta va apare şi numărul 13 al fanzinului ploieştean KATHARSIS. Acest număr este realizat de Mihai Samoilă. Amănunte în numărul viitor.

☛ Din motive personale Aurelius Belei şi-a dat demisia din funcţia de preşedinte al cenaclului SFera.

☛ Deoarece mulţi cititori şi-au manifestat dorinţa de a afla numele celor 125 de participanţi la Convenţia Europeană de SF *(gurile rele spun că doar un sfert ar fi avut legătură cu SF-ul)*, precum şi numele celor care au beneficiat de gratuităţi am solicitat un interviu preşedintelui Federaţiei Naţionale de SF, domnul Sorin Repanovici, pe care îl vom publica în numărul viitor. Pînă atunci vă spunem numai că întreaga delegaţie a beneficiat de o gratuitate de aproximativ 37.500.000 de lei.

☛ **Ultima oră.**

Cu ocazia *Zilelor Quasar* se organizează următoarele concursuri:

1) Proză: Scrieţi o schiţă sau o povestire pe baza următoarei idei notate de Dan Merişca:

"Un emiţător nu poatefi propriul lui receptor. Nu-mi pot face semn mie însumi. Faptul ar declanşa o serie de oscilaţii în timp care ar sfîrşi prin a se amortiza, eliminînd perturbarea. Distanţa dintre punctul de plecare şi cel de sosire s-ar topi şi tot ce s-ar afla între ele ar pieri.

- Universul nu suportă contradicţia, zise.

- Punct de vedere trist antropomorfic. Universul suportă orice.

Trimiteţi textul pe adresa: QUASAR, Casa de Cultură Studenţească Iaşi, str. Vasile Conta 30, 6600, Iaşi pînă la 1 noiembrie.

2) Concurs tematic de grafică (una din cele două teme, la alegere):
- femeia în oraşul imaginar;
- nave spaţiale organotronice.

3) Concurs de caricaturi (netematic).

bi-CIUITORU' DE SER-bi-CIU'

Sponsori tabăra Atlantykron:
FCNE CERNAVODĂ, AEIEA CERNAVODĂ, STIZO SA CERNAVODĂ, GROPPER SRL CERNAVODĂ, PECO SA, NIMB SA

Sponsori delegaţia FNTSF la WorldCon
BANCOREX NIMB CERNAVODĂ TEC MEDGIDIA